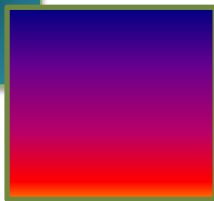

Wydatki na świadczenia z ubezpieczeń społecznych związane z niezdolnością do pracy w 2022 r.

DEPARTAMENT STATYSTYKI I PROGNOZ AKTUARIALNYCH

Warszawa 2023

Opracowanie: Ewa Karczewicz, Andrzej Kania - Wydział Badań Statystycznych
Akceptowała: Hanna Zalewska Dyrektor Departamentu
Statystyki i Prognoz Aktuarnych

www.zus.pl
www.psz.zus.pl

	strona
Wstęp	9
1. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w latach 2018 -2022	11
2. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2022 r.	18
2.1. Wydatki ogółem według rodzajów świadczeń	18
2.2. Struktura wydatków ogółem według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców	20
2.3. Struktura wydatków ogółem według województw i płci świadczeniobiorców	22
2.4. Ranking wydatków na świadczenia ogółem według grup chorobowych	26
2.5. Ranking wysokości wydatków na świadczenia ogółem według jednostek chorobowych zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych Rewizja Dziesiąta (ICD-10) i płci świadczeniobiorców	36
2.6. Charakterystyka wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń	43
2.6.1. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy	43
2.6.2. Wydatki na renty socjalne	45
2.6.3. Wydatki na absencję chorobową	46
2.6.4. Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne	47
2.6.5. Koszty rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS	48
Podsumowanie.	83

SPIS TABEL

	strona
Tabela 1 Wydatki na świadczenia w latach 2018 – 2022	11
Tabela 2 Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesione w latach 2018 – 2022	13
Tabela 3 Struktura wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesionych w latach 2018 – 2022	14
Tabela 4 Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby świadczeniobiorców pobierających świadczenia związane z niezdolnością do pracy, liczby dni absencji chorobowej oraz liczby osób poddanych rehabilitacji leczniczej w latach 2018 – 2022	15
Tabela 5 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2022 r. . .	19
Tabela 6 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2022 r. według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców	20
Tabela 7 Struktura wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2022 r. według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców	21
Tabela 8 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2022 r. według województw i płci świadczeniobiorców	22
Tabela 9 Przeciętna kwota wydatków ogółem na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2022 r. według województw	25
Tabela 10 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesione w 2022 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców	27
Tabela 11 Ranking wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2022 r według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców	29
Tabela 12 Ranking jednostek chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki na świadczenia związane z tą niezdolnością . . .	36
Tabela 13 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2022 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców	49
Tabela 14 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy poniesione w 2022 r. według stopnia niezdolności pracy i płci świadczeniobiorców	51
Tabela 15 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2022 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności . . .	52
Tabela 16 Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2022 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności	53

Tabela 17	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2022 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy	54
Tabela 18	Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2022 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy	56
Tabela 19	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2022 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców	57
Tabela 20	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2022 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności	59
Tabela 21	Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2022 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności . . .	60
Tabela 22	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2022 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy	61
Tabela 23	Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2022 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy	62
Tabela 24	Wydatki na renty socjalne w 2022 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców	63
Tabela 25	Wydatki na renty socjalne w 2022 r. według płci świadczeniobiorców i województw	65
Tabela 26	Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy w 2022 r. według grup chorobowych i płci świadczeniobiorców	66
Tabela 27	Struktura wydatków na absencję chorobową finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy w 2022 r. według grup chorobowych i płci świadczeniobiorców.	69
Tabela 28	Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowane z FUS i funduszy zakładów pracy w 2022 r. według płci świadczeniobiorców i województw	70
Tabela 29	Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowane z FUS i funduszy zakładów pracy w 2022 r. według płci świadczeniobiorców i województw	71
Tabela 30	Wydatki z tytułu absencji chorobowej spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2022 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców	72
Tabela 31	Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w 2022 r. według grup chorobowych będących przyczyną wypłaty świadczenia i płci świadczeniobiorców	74
Tabela 32	Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w 2022 r. według województw	76

Tabela 33	Koszty rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS w 2022 r. według grup chorobowych będących przyczyną rehabilitacji i płci świadczeniobiorców	77
Tabela 34	Przeciętna kwota wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2022 r. według rodzajów świadczeń i grup chorobowych	79
Tabela 35	Przeciętna kwota wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2022 r. według rodzajów świadczeń i województw	80
Tabela 36	Przeciętna kwota wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w 2022 r. według grup chorobowych.	81
Tabela 37	Przeciętna kwota wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w 2022 r. według województw.	82

SPIS RYSUNKÓW

		Strona
Rys. 1	Struktura wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w latach 2018 – 2022	14
Rys. 2	Przeciętna miesięczna liczba pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy oraz wydatki na te świadczenia w latach 2018 – 2022	15
Rys. 3	Przeciętna miesięczna liczba pobierających renty socjalne oraz wydatki na te świadczenia w latach 2018 – 2022	16
Rys. 4	Przeciętna miesięczna liczba osób pobierających świadczenia rehabilitacyjne oraz wydatki na te świadczenia w latach 2018 – 2022	16
Rys. 5	Liczba dni absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy oraz wydatki na absencję w latach 2018 – 2022	16
Rys. 6	Liczba osób poddanych rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS oraz wydatki na rehabilitację w latach 2018 – 2022	17
Rys. 7	Wydatki z FUS, z budżetu państwa oraz ze środków pracodawców poniesione w 2022 r. na świadczenia związane z niezdolnością do pracy według płci	18
Rys. 8	Struktura wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2022 r. według rodzajów świadczeń wypłaconych w poszczególnych województwach	24

Rys. 9	Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym według województw	26
Rys. 10	Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2022 r. według grup chorobowych	28
Rys. 11	Ranking 10 grup chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy, według płci świadczeniobiorców	30
Rys. 12	Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym dla wybranych grup chorobowych według województw.	31
Rys. 13	Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym dla wybranych jednostek chorobowych według województw.	39
Rys. 14	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy według trzech grup chorobowych generujących najwyższe koszty w latach 2018-2022.	44
Rys. 15	Wydatki na renty socjalne według trzech grup chorobowych generujących najwyższe koszty w latach 2018-2022.	45
Rys. 16	Wydatki na absencję chorobową według trzech grup chorobowych generujących najwyższe koszty w latach 2018-2022.	46
Rys. 17	Wydatki na świadczenie rehabilitacyjne według trzech grup chorobowych generujących najwyższe koszty w latach 2018-2022.	47
Rys. 18	Wydatki na rehabilitację leczniczą według trzech grup chorobowych generujących najwyższe koszty w latach 2018-2022.	48
Rys. 19	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy przyznane w związku z chorobami układu krążenia, zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania oraz chorobami układu kostno-stawowego na tle wydatków na renty w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w 2022 r.	50
Rys. 20	Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2022 r. według stopnia niezdolności i płci świadczeniobiorców	51
Rys. 21	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2022 r. według województw oraz stopni niezdolności do pracy	55
Rys. 22	Wydatki na renty wypadkowe według płci w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach w 2022 r.	58
Rys. 23	Wydatki na renty socjalne przyznane w związku z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania oraz chorobami układu nerwowego na tle wydatków na renty socjalne ogółem w przeliczeniu na jedną osobę	

	ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach w 2022 r.	64
Rys. 24	Wydatki na absencję chorobową ogółem w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2022 r. według województw	67
Rys. 25	Struktura wydatków na absencję chorobową finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy w 2022 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców	68
Rys. 26	Struktura liczby dni absencji chorobowej spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2022 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców	73
Rys. 27	Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2022 r. według województw	75
Rys. 28	Struktura wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w 2022 r. według grup chorobowych będących przyczyną rehabilitacji i płci świadczeniobiorców	78

Wstęp

Podstawową cechą ubezpieczenia społecznego jest ochrona osób ubezpieczonych na wypadek skutków zdarzeń losowych, które ograniczają bądź uniemożliwiają pracę zarobkową, a tym samym ograniczają lub uniemożliwiają uzyskanie środków utrzymania. Takich zdarzeń losowych jest wiele. Można tu wymienić chorobę, naruszenie sprawności organizmu, starość, śmierć, która dotyka swoimi skutkami członków rodziny.

Ochronie zatem podlega między innymi sytuacja czasowej niezdolności do pracy oraz niezdolność, która wyłącza możliwości zarobkowania na okres znacznie dłuższy, czasami nie dający się przewidzieć. Każda niezdolność do pracy, spowodowana określoną chorobą, generuje konsekwencje finansowe.

Osobom ubezpieczonym w ramach ubezpieczenia chorobowego, wypadkowego i rentowego Zakład przyznaje i wypłaca świadczenia stanowiące rekompensatę utraty zarobków (dochodów) w okresie czasowej lub długotrwałej niezdolności do pracy.

ZUS realizuje też działania „przeciwdziałające” niezdolności do pracy prowadząc rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej. W opracowaniu poddano analizie wydatki poniesione w 2022 r. na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w różnych przekrojach, ze szczególnym uwzględnieniem przyczyn chorobowych tej niezdolności.

Zakres przedmiotowy opracowania obejmuje:

- wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy łącznie z dodatkami pielęgnacyjnymi przysługującymi z tytułu tej niezdolności;
- wydatki na renty socjalne, pokrywane ze środków budżetu państwa;
- wydatki na absencję chorobową czyli czasową niezdolność do pracy z tytułu choroby własnej, tj. wynagrodzenia wypłacane w okresie niezdolności do pracy z własnych środków przez pracodawcę oraz zasiłki chorobowe wypłacane przez Zakład;
- wydatki na świadczenia rehabilitacyjne;
- wydatki na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS.

Prowadzone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych badania statystyczne w zakresie szeroko rozumianej niezdolności do pracy, tj. zarówno krótkotrwałej (absencji chorobowej), jak też długotrwałej, umożliwiają analizę przyczyn chorobowych z dokładnością do jednostki

chorobowej zdefiniowanej zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych rewizja Dziesiąta (ICD-10). Zgromadzono zatem - w odniesieniu do wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń - informacje dotyczące ponad 2,0 tys. jednostek chorobowych.

W związku z pojawieniem się zakaźnej choroby COVID-19 do klasyfikacji została wprowadzona nowa jednostka chorobowa. Począwszy od marca 2020 r. pojawiły się pierwsze świadczenia z tytułu COVID – 19, początkowo w Rejestrze zaświadczeń lekarskich w związku z czasową niezdolnością do pracy, a w późniejszym okresie również w systemie orzecznictwa w związku z uprawnieniami do świadczenia rehabilitacyjnego czy renty z tytułu niezdolności do pracy.

Prezentowane zestawienia statystyczne uwzględniają wydatki poniesione na świadczenia związane z chorobą zakaźną COVID-19. W tablicach 10-37 jest to grupa chorób (U00-U85) – kody dla celów specjalnych.

Źródło danych do badania statystycznego wydatków na świadczenia stanowiły zasoby systemów informatycznych ZUS.

Podkreślić przy tym należy, że dane statystyczne, którymi dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych dotyczą przypadków osób ubezpieczonych (m.in. prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, w tym także populacji emerytów pozostających w zatrudnieniu), którzy wystąpili o świadczenia z tytułu niezdolności do pracy w związku z określonymi schorzeniami. Nie obejmują rolników indywidualnych i członków ich rodzin.

Opracowanie w pierwszej części zawiera analizę wydatków w latach 2018-2022 w ujęciu syntetycznym, natomiast w drugiej - szczegółową ocenę poziomu wydatków poniesionych w 2022 r. według rodzajów świadczeń, jednostek chorobowych, płci świadczeniobiorców, układu terytorialnego. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym na renty wypadkowe uwzględniają dodatki pielęgnacyjne przyznane w związku z niezdolnością do pracy i samodzielnej egzystencji, nie zawierają natomiast dodatków pielęgnacyjnych z tytułu wieku oraz kwot emerytur zbiegowych.

1. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w latach 2018 – 2022

W 2022 r. wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy ogółem wyniosły 46 088,3 mln zł i w porównaniu do 2021 r. wzrosły o ponad 1,6 mld zł. Kwota tych wydatków w omawianym roku stanowiła 1,5% PKB i w stosunku do roku poprzedniego udział ten zmniejszył się o 0,2 punktu procentowego (tabela 1). Rokrocznie zmniejsza się również udział wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy (bez absencji chorobowej finansowanej z funduszy zakładów pracy) do wydatków na świadczenia pieniężne ogółem realizowane przez ZUS. W 2018 r. udział tych wydatków wynosił 12,8%, a w 2022 r. – 11,7%.

Tabela 1. Wydatki na świadczenia w latach 2018 – 2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Wydatki na świadczenia pieniężne realizowane przez ZUS – ogółem w mln zł	233 810,6 ^{*)}	248 886,1 ^{*)}	269 785,3 ^{*)}	289 836,5 ^{*)}	299 967,4 ^{*)}
Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy - ogółem w mln zł	36 812,3	38 654,9	42 509,7	44 424,7	46 088,3
Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy (bez absencji chorobowej finansowanej z funduszy zakładów pracy) w mln zł	29 901,5	31 088,7	33 670,3	34 675,3	35 183,2
Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy (bez absencji chorobowej finansowanej z funduszy zakładów pracy) do wydatków realizowanych przez ZUS w %	12,8	12,5	12,5	12,0	11,7
Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy ogółem w % PKB	1,7	1,7	1,8	1,7	1,5

^{*)} Łącznie z zasiłkami pogrzebowymi po osobach pobierających renty socjalne, zasiłki i świadczenia przedemerytalne

Do 2015 r. najwyższy odsetek w wydatkach na świadczenia związane z niezdolnością do pracy stanowiły wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy.

Na przestrzeni ostatnich siedmiu lat stopniowo malał ich udział w wydatkach ogółem.

W 2018 r. wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy stanowiły 37,2% ogółu wydatków, a w 2022 r. – 30,5%.

Zmniejszała się również liczba pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy. W 2018 r. ich przeciętna liczba wyniosła 750,2 tys., a w 2022 r. – 574,5 tys. (tabela 2, rys.2).

Jednocześnie wzrastał znacząco udział wydatków na absencję chorobową, wypłacaną przez ZUS i z funduszy zakładów pracy. Począwszy od 2016 r. stanowią one pierwszą pozycję w wydatkach związanych z niezdolnością do pracy. W 2018 r. udział wydatków na absencję chorobową wyniósł 50,1% wydatków ogółem i był wyższy od udziału wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy o 12,9 punktu procentowego. W 2022 r. ich udział wynosił już 55,3% i był wyższy od udziału rent z tytułu niezdolności do pracy o 24,8 punktu procentowego.

Liczba dni absencji chorobowej w 2022 r. wyniosła 239 143,2 tys. i w porównaniu z rokiem 2018 wzrosła o 12 385,3 tys., a w porównaniu z rokiem poprzednim była niższa o 10 771,0 tys. (tabela 2, rys. 6).

W strukturze wydatków rosną również wydatki na świadczenia rehabilitacyjne i renty socjalne. W przypadku wydatków na świadczenie rehabilitacyjne, ich udział w wydatkach ogółem wynosił od 4,7% w 2018 r. do 5,4% w 2022 r., natomiast w przypadku rent socjalnych udział ten wzrósł z 7,5% w 2018 r. do 8,5% w 2022 r. Przeciętna miesięczna liczba pobierających renty socjalne bądź świadczenie rehabilitacyjne w omawianych latach również systematycznie wzrastała. I tak, w przypadku pobierających renty socjalne od 268,3 tys. w 2018 r. do 278,7 tys. w roku 2022, natomiast w przypadku pobierających świadczenie rehabilitacyjne z 86,0 tys. w roku 2018 do 94,5 tys. w 2022 r. (tabela 2, rys. 3- 4).

Do 2019 r. udział wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS wynosił 0,5% ogółu wydatków związanych z niezdolnością do pracy, jednak w związku z pandemią Covid-19 - w ostatnich trzech latach zmalał do poziomu 0,2 - 0,3% (rys. 1).

**Tabela 2. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy
poniesione w latach 2018 – 2022**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Renty z tytułu niezdolności do pracy					
Wydatki w tys. zł ¹⁾	13 689 477,0	13 585 937,9	13 678 237,7	13 761 537,3	14 066 741,4
Przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców w tys.	750,2	699,6	653,5	616,8	574,5
w tym:					
Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe					
Wydatki w tys. zł ¹⁾	3 966 785,6	4 088 329,2	4 255 289,1	4 432 193,4	4 774 019,5
Przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców w tys.	168,3	162,2	155,9	148,3	140,7
Renty socjalne					
Wydatki w tys. zł ¹⁾	2 760 861,6	3 265 051,5	3 582 207,7	3 732 393,7	3 902 509,3
Przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców w tys.	268,3	270,8	274,2	276,7	278,7
Świadczenia rehabilitacyjne					
Wypłaty w tys. zł	1 728 042,9	1 853 913,2	2 253 234,4	2 309 216,2	2 499 022,3
Przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców w tys.	86,0	86,0	96,0	93,2	94,5
Absencja chorobowa finansowana z FUS i funduszy zakładów pracy					
Wypłaty w tys. zł ²⁾	18 443 634,3	19 748 163,8	22 932 379,1	24 526 212,4	25 487 068,6
Liczba dni absencji chorobowej w tys.	226 757,9	226 088,2	246 501,1	249 914,2	239 143,2
Rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej ZUS					
Koszt rehabilitacji w tys. zł	190 293,5	201 847,2	63 648,1	95 308,3	132 966,5
Liczba osób poddanych rehabilitacji leczniczej w tys.	90,6	86,4	28,0	41,0	50,0

¹⁾ Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym na renty wypadkowe oraz renty socjalne - na podstawie wyników badania statystycznego. Wydatki na renty uwzględniają dodatki pielęgnacyjne przyznane w związku z całkowitą niezdolnością do pracy i samodzielnej egzystencji, nie zawierają natomiast dodatków pielęgnacyjnych z tytułu wieku oraz kwot emerytur zbiegowych

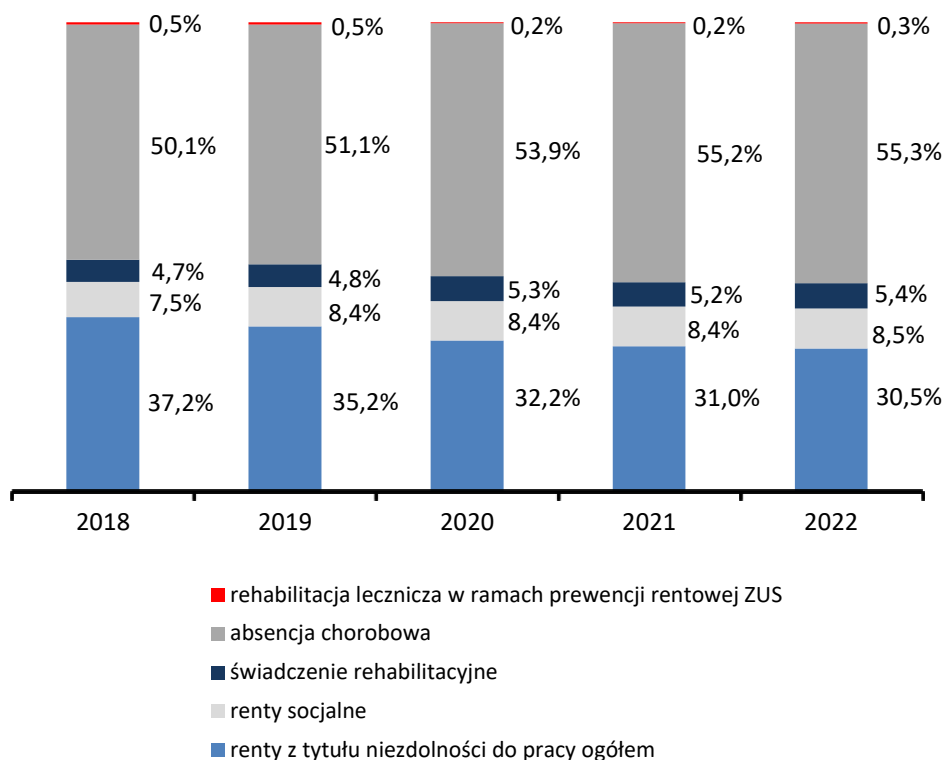
²⁾ Wypłacane przez ZUS oraz z funduszy zakładów pracy

Tabela 3. Struktura wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy¹⁾ poniesionych w latach 2018 – 2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
renty z tytułu niezdolności do pracy	37,2	35,2	32,2	31,0	30,5
w tym:					
renty wypadkowe	10,8	10,6	10,0	10,0	10,4
renty socjalne	7,5	8,4	8,4	8,4	8,5
świadczenie rehabilitacyjne	4,7	4,8	5,3	5,2	5,4
absencja chorobowa	50,1	51,1	53,9	55,2	55,3
rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej ZUS	0,5	0,5	0,2	0,2	0,3

¹⁾ Patrz uwagi do tabl.2

Rys. 1. Struktura wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w latach 2018 – 2022

Zmiany w liczbie osób pobierających poszczególne świadczenia związane z niezdolnością do pracy i zmiany liczby dni absencji chorobowej w latach 2018 – 2022 mające wpływ na wysokość wydatków na te świadczenia, a także wysokość tych wydatków przedstawiają rys. 2 - 6.

Tabela 4. Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby świadczeniobiorców pobierających świadczenia związane z niezdolnością do pracy, liczby dni absencji chorobowej oraz liczby osób poddanych rehabilitacji leczniczej w latach 2018 – 2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
	rok poprzedni = 100				

Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby świadczeniobiorców pobierających:

renty z tytułu niezdolności do pracy	88,9	93,3	93,4	94,4	93,1
w tym:					
renty wypadkowe	96,4	96,4	96,1	95,1	94,9
renty socjalne	100,7	100,9	101,3	100,9	100,7
świadczenie rehabilitacyjne	98,4	100,0	111,6	97,1	101,4

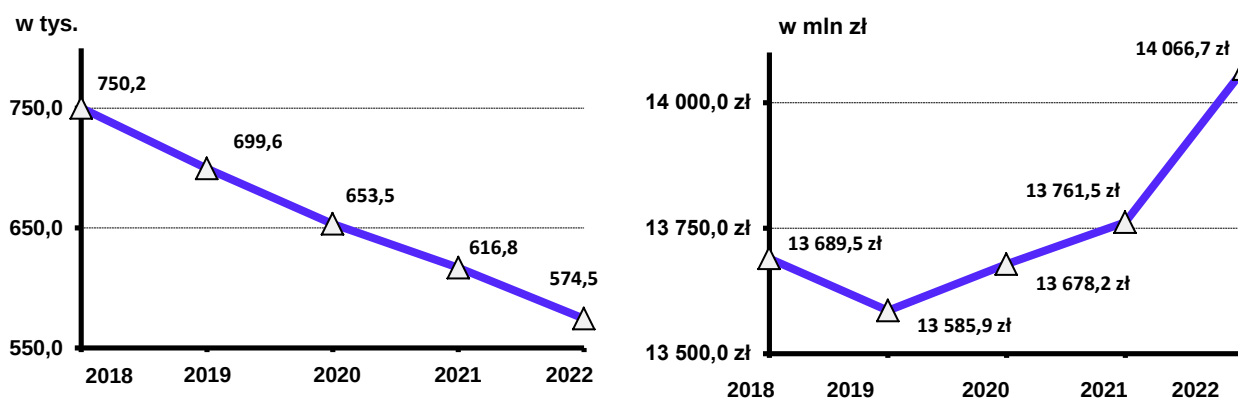
Dynamika liczby osób poddanych rehabilitacji leczniczej:

rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej ZUS	102,0	95,4	32,4	146,4	122,0
--	-------	------	------	-------	-------

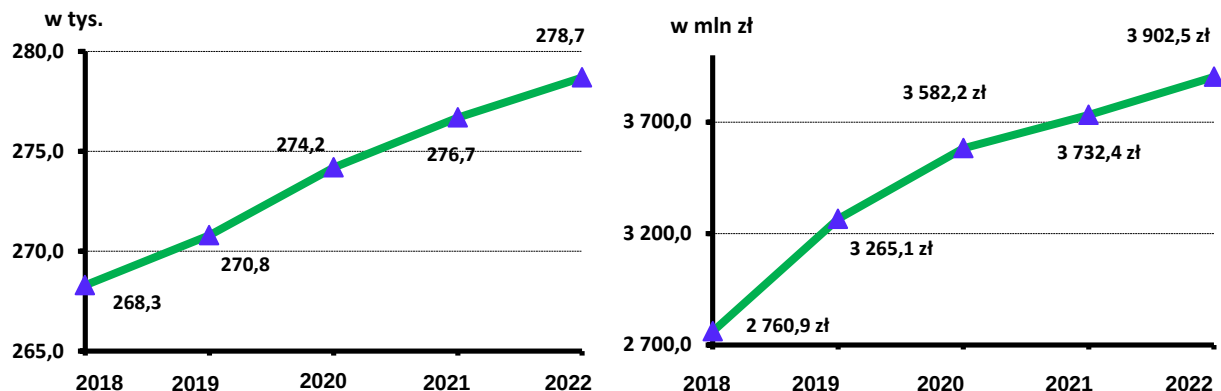
Dynamika liczby dni absencji chorobowej

absencja chorobowa	98,8	99,7	109,0	101,4	95,7
--------------------	------	------	-------	-------	------

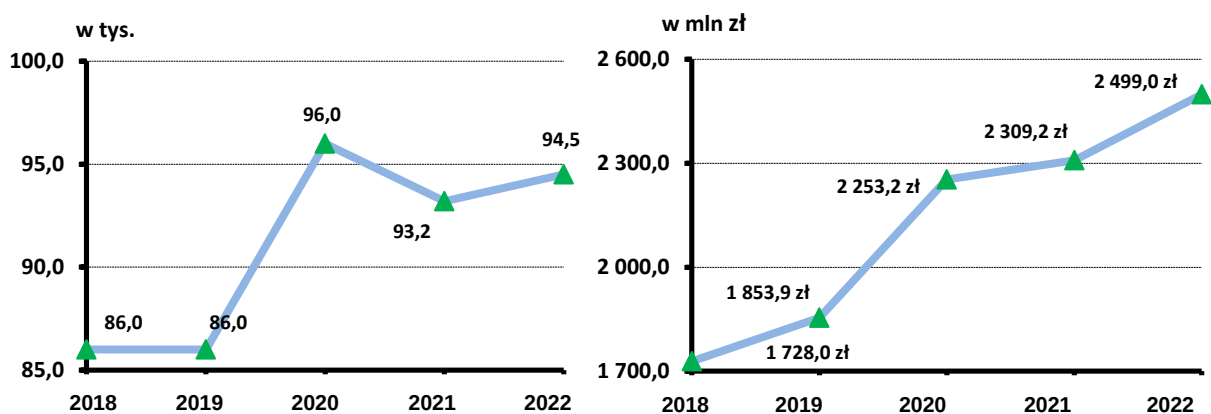
Rys. 2 Przeciętna miesięczna liczba pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy oraz wydatki na te świadczenia w latach 2018 – 2022

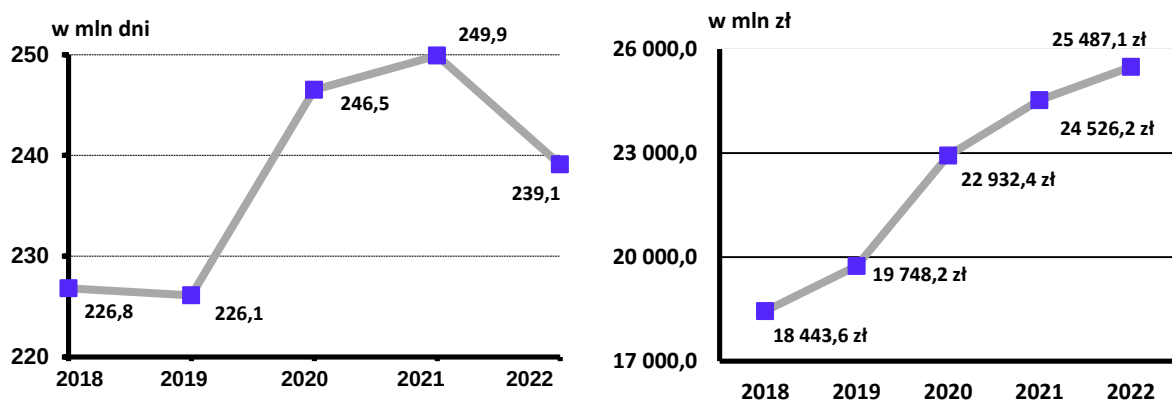
Rys. 3 Przeciętna miesięczna liczba pobierających renty socjalne oraz wydatki na te świadczenia w latach 2018 – 2022

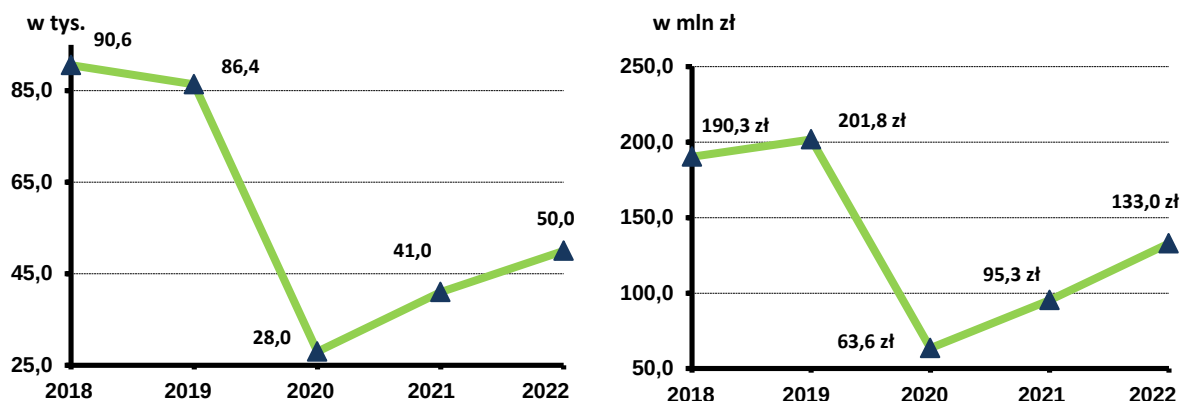
Rys. 4 Przeciętna miesięczna liczba pobierających świadczenie rehabilitacyjne oraz wydatki na te świadczenia w latach 2018 – 2022

Rys. 5 Liczba dni absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy oraz wydatki na absencję w latach 2018 – 2022

Rys. 6 Liczba osób poddanych rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS oraz wydatki na rehabilitację w latach 2018 – 2022

Wydatki na poszczególne świadczenia związane z niezdolnością do pracy z roku na rok systematycznie rosną. Jedynie wydatki na rehabilitację leczniczą w 2022 r. w ramach prewencji rentowej prowadzonej przez Zakład są niższe niż w latach 2018-2019. Jest to utrzymujący się w dalszym ciągu „efekt pandemii COVID – 19”. W 2022 r. po ograniczeniach pandemicznych w programie rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej, objętych rehabilitacją leczniczą zostało 50,0 tys. ubezpieczonych tj., o 22,0% więcej osób niż w 2021 r., ale w porównaniu do 2018 r. (okres przed pandemią), jest to niespełna połowa liczby osób rehabilitowanych. Dlatego też wydatki na rehabilitację leczniczą, w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosły o blisko 40%, ale w porównaniu do 2018 r. były niższe o 30%.

Należy spodziewać się, że liczba rehabilitowanych oraz wydatki na rehabilitację leczniczą osiągną poziom sprzed pandemii, gdyż rokrocznie rośnie liczba wydawanych orzeczeń pierwszorazowych i ponownych z ustalonym stopniem niezdolności do pracy i z jednoczesną potrzebą rehabilitacji leczniczej. Dotyczy to również orzeczeń pierwszorazowych i ponownych przyznających świadczenie rehabilitacyjne z jednoczesną potrzebą rehabilitacji. I tak na przykład, przy okazji orzekania pierwszorazowo o świadczeniu rehabilitacyjnym, lekarze orzecznicy wydali w 2022 r. 7,3 tys. orzeczeń z jednoczesną potrzebą rehabilitacji, w 2021 r. 6,1 tys. orzeczeń, a w 2020 r. 6,0 tys. orzeczeń. Orzekając ponownie o świadczeniu rehabilitacyjnym wydano w 2022 r. 4,7 tys. orzeczeń z jednoczesną potrzebą rehabilitacji (w 2021 r. - 4,2 tys., w 2020 r. - 3,2 tys. orzeczeń).

2. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2022 r.

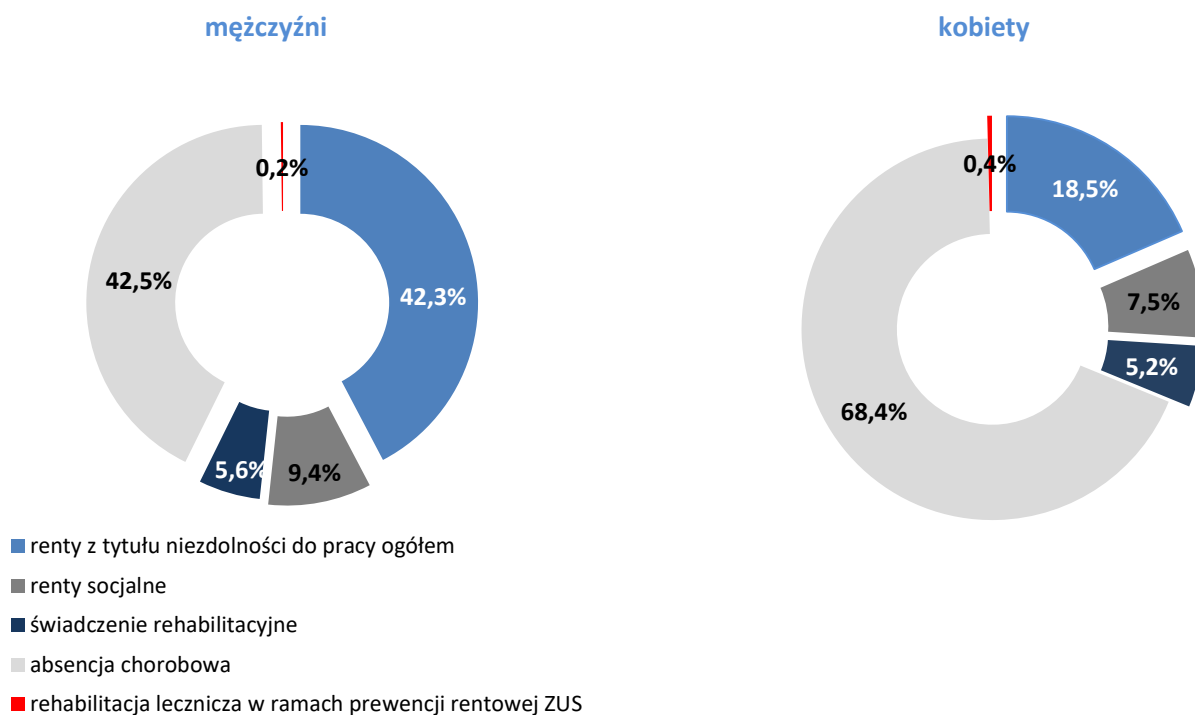
2.1. Wydatki ogółem według rodzajów świadczeń

W 2022 r. wydatki na świadczenia pieniężne związane z niezdolnością do pracy w obszarze realizowanym przez ZUS, w tym wypłacane z budżetu państwa oraz ze środków własnych pracodawców, wyniosły łącznie 46 088,3 mln zł. W stosunku do roku 2021 ich wzrost wyniósł 3,7%. Odnosząc wydatki do wartości PKB, ich udział w 2022 r. wyniósł 1,5% i w porównaniu do roku poprzedniego był niższy o 0,2 punktu procentowego.

Przeciętna wysokość wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy ogółem na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2022 r. wyniosła 1 810,49 zł. W porównaniu z rokiem poprzednim była wyższa o 2,6%.

W 2022 r. najwyższe wydatki wynoszące 25 487,1 mln zł, tj. stanowiące 55,3% ogółu wydatków na świadczenia ogółem, ponoszone były na absencję chorobową. W latach poprzednich udział wydatków na absencję chorobową kształtował się na poziomie między 50,1% w 2018 r., a 55,2% w 2021 r.. Strukturę wydatków na poszczególne świadczenia związane z niezdolnością do pracy według płci oraz kwoty wypłat na te świadczenia przedstawiają rys. 7 i tabela 6.

Rys. 7 Wydatki z FUS, z budżetu państwa oraz ze środków pracodawców poniesione w 2022 r. na świadczenia związane z niezdolnością do pracy według płci

Najwyższa przeciętna wysokość wydatków na 1 osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym została wydatkowana na absencję chorobową i wynosiła 1001,21 zł (w 2021 r. – 974,33 zł). W przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy było to 552,58 zł (w 2021 r. – 546,69 zł) (tabela 5).

Tabela 5. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2022 r.

Wyszczególnienie	Kwota wypłat w tys. zł	Przeciętna kwota wypłaty na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w zł
OGÓŁEM	46 088 308,1	1 810,49
renty z tytułu niezdolności do pracy ¹⁾ w tym:	14 066 741,4	552,58
renty wypadkowe	4 774 019,5	187,54
renty socjalne	3 902 509,3	153,30
świadczenie rehabilitacyjne	2 499 022,3	98,17
absencja chorobowa ²⁾ w tym:	25 487 068,6	1 001,21
zasiłki chorobowe z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	695 121,3	27,31
rehabilitacja lecznicza	132 966,5	5,22

1) Wydatki na renty uwzględniają dodatki pielęgnacyjne przyznane w związku z całkowitą niezdolnością do pracy i samodzielnej egzystencji, nie zawierają dodatków natomiast dodatków pielęgnacyjnych z tytułu wieku oraz kwot emerytur zbiegowych.

2) Wypłacana przez ZUS oraz z funduszy zakładów pracy

2.2. Struktura wydatków ogółem według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców

W 2022 r. wydatki na omawiane świadczenia z tytułu niezdolności do pracy mężczyzn wyniosły 23 291,3 mln zł. Ich udział w wydatkach ogółem był o 1 punkt procentowy wyższy niż w związku z wydatkami poniesionymi na świadczenia wypłacane kobietom i wyniósł 50,7%.

Struktura wydatków ze względu na płeć w poszczególnych rodzajach wydatków również kształtowała się odmiennie. Znacząco wyższy udział wydatków na świadczenia wypłacane mężczyznom, niż udział wydatków na świadczenia wypłacane kobietom, odnotowujemy w odniesieniu do rent z tytułu niezdolności do pracy, w tym rent wypadkowych, rent socjalnych i świadczeń rehabilitacyjnych. W przypadku absencji chorobowej kobiet wydatki są o 22,4 punktu procentowego wyższe od wydatków na absencję chorobową mężczyzn.

Tabela 6. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy¹⁾ w 2022 r. według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców

Wyszczególnienie	Razem	Mężczyźni	Kobiety
	kwota wypłat w tys. zł		
OGÓŁEM	46 088 308,1	23 291 267,3	22 797 040,8
renty z tytułu niezdolności do pracy ¹⁾ w tym:	14 066 741,4	9 844 370,2	4 222 371,2
renty wypadkowe	4 774 019,5	3 353 250,8	1 420 768,7
renty socjalne	3 902 509,3	2 183 269,0	1 719 240,3
świadczenie rehabilitacyjne	2 499 022,3	1 318 130,7	1 180 891,6
absencja chorobowa ²⁾	25 487 068,6	9 892 297,3	15 594 771,3
w tym:			
zasiłki chorobowe z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	695 121,3	488 036,8	207 084,5
rehabilitacja lecznicza	132 966,5	53 200,1	79 766,4

¹⁾ Patrz uwagi pod tabelą 5

²⁾ Wypłacana przez ZUS oraz z funduszy zakładów pracy

Wydatki na renty wypłacone mężczyznom wyniosły 9 844,4 mln zł stanowiąc 70,0% ogółu wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym wydatki na renty wypadkowe mężczyznom wyniosły 3 353,3 mln zł, tj. 70,2% ogółu wydatków na te renty.

Udział wydatków na renty socjalne wypłacone mężczyznom wyniósł 55,9%, tj. 2 183,3 mln zł.

Również wydatki na świadczenia rehabilitacyjne wypłacone mężczyznom przewyższały, o 5,4 punktu procentowego, wydatki na to świadczenie wypłacone kobietom.

Wydatki poniesione na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS kobiet przewyższały wydatki poniesione na rehabilitację leczniczą mężczyznom, wyniosły odpowiednio 60,0% tj. 79,8 mln zł i 40,0% tj. 53,2 mln zł.

Tabela 7. Struktura wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy¹⁾ w 2022 r. według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców

Wyszczególnienie	Kwota wypłat w odsetkach		
	razem	mężczyźni	kobiety
OGÓŁEM	100,0	50,5	49,5
renty z tytułu niezdolności do pracy ¹⁾	100,0	70,0	30,0
w tym:			
renty wypadkowe	100,0	70,2	29,8
renty socjalne	100,0	55,9	44,1
świadczenie rehabilitacyjne	100,0	52,7	47,3
absencja chorobowa ²⁾	100,0	38,8	61,2
w tym:			
zasiłki chorobowe z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	100,0	70,2	29,8
rehabilitacja lecznicza	100,0	40,0	60,0

¹⁾ Patrz uwagi pod tabelą 5

²⁾ Wypłacana przez ZUS oraz z funduszy zakładów pracy

2.3. Struktura wydatków ogółem według województw i płci świadczeniobiorców

Rozpatrując wydatki w 2022 r. na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy w poszczególnych województwach, obserwujemy, że najwyższe wydatki zostały poniesione w województwie śląskim – 13,8% ogółu wydatków, mazowieckim – 12,8%, wielkopolskim – 10,7%. W populacji mężczyzn najwyższy udział wydatków odnotowano w województwie śląskim – 15,3%, natomiast w populacji kobiet najwyższy ich udział wystąpił w województwie mazowieckim – 13,9%. Najniższe kwoty wydatkowano w województwie opolskim – 2,1% ogółu wydatków oraz w województwie podlaskim – 2,4%.

Tabela 8. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2022 r. według województw i płci świadczeniobiorców

Województwa	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM	46 088 308,1	100,0	23 291 267,3	100,0	22 797 040,8	100,0
Dolnośląskie	3 453 160,4	7,5	1 737 178,3	7,5	1 715 982,1	7,5
Kujawsko-pomorskie	2 673 435,5	5,8	1 387 681,7	6,0	1 285 975,8	5,6
Lubelskie	2 377 784,5	5,2	1 193 130,7	5,1	1 184 653,8	5,2
Lubuskie	1 292 714,2	2,8	654 277,3	2,8	638 436,9	2,8
Łódzkie	3 125 033,3	6,8	1 520 855,7	6,5	1 604 177,6	7,0
Małopolskie	3 747 170,7	8,1	1 887 034,5	8,1	1 860 136,2	8,2
Mazowieckie	5 919 429,9	12,8	2 745 803,2	11,8	3 173 626,7	13,9
Opolskie	943 406,7	2,1	474 842,5	2,0	468 564,2	2,1
Podkarpackie	2 451 612,0	5,3	1 309 906,9	5,6	1 141 705,1	5,0

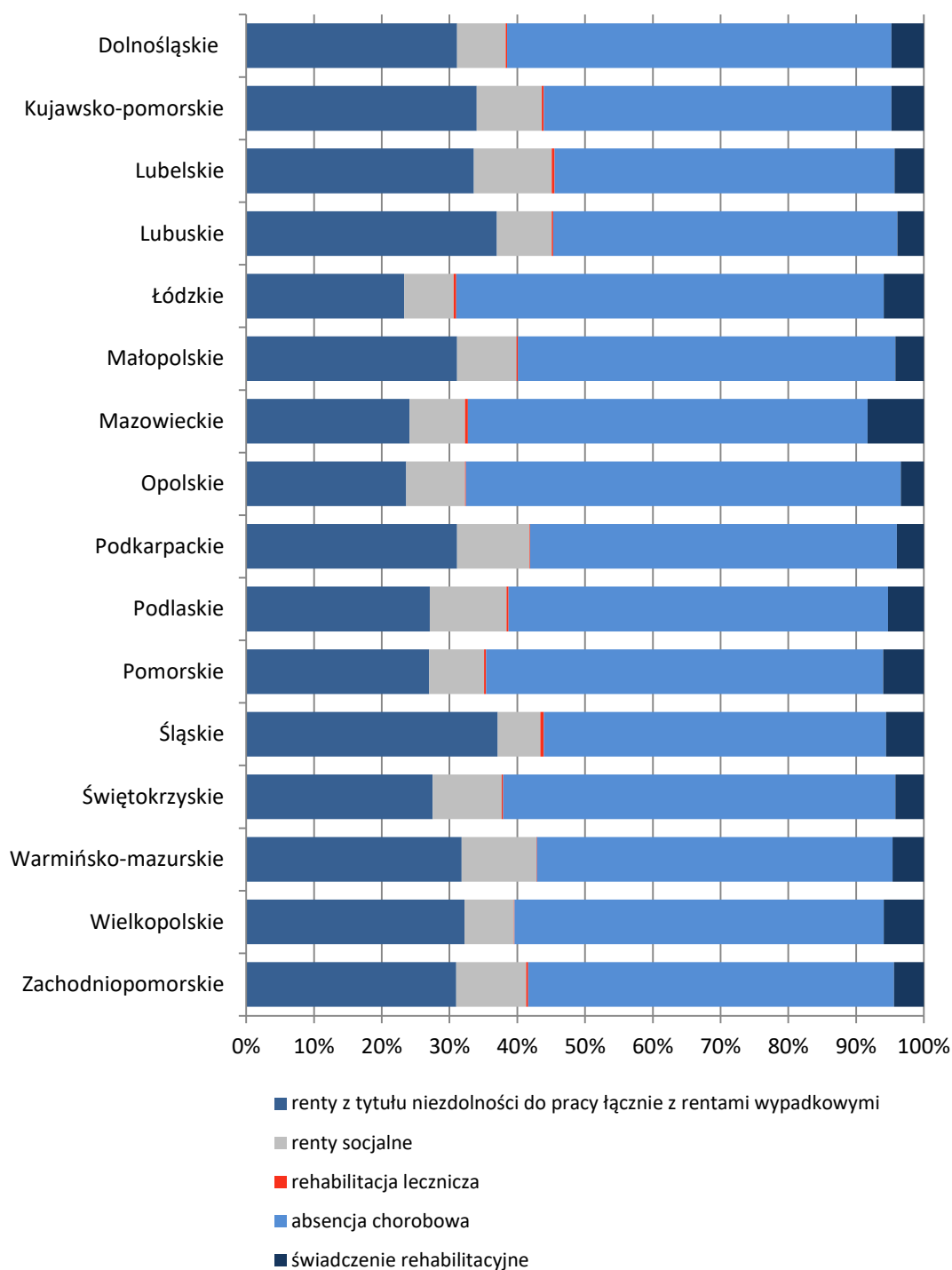
Tabela 8. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2022 r. według województw i płci świadczeniobiorców (dok.)

Województwa	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
Podlaskie	1 114 985,6	2,4	539 755,6	2,3	575 230,0	2,5
Pomorskie	2 670 948,1	5,8	1 286 746,8	5,5	1 384 201,3	6,1
Śląskie	6 382 498,3	13,8	3 559 645,9	15,3	2 822 852,4	12,4
Świętokrzyskie	1 380 135,1	3,0	734 265,3	3,2	645 869,8	2,8
Warmińsko-mazurskie	1 638 929,5	3,6	849 925,4	3,7	789 004,1	3,5
Wielkopolskie	4 928 222,7	10,7	2 444 798,7	10,5	2 483 424,0	10,9
Zachodniopomorskie	1 988 841,6	4,3	965 418,8	4,1	1 023 422,8	4,5

Wydatki na absencję chorobową przewyższały wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy we wszystkich województwach, a ich udział wynosił od 50,2% w województwie lubelskim do 64,2% w województwie opolskim. W pięciu województwach (łódzkie, opolskie, mazowieckie, pomorskie i świętokrzyskie) udział wydatków na absencję chorobową był wyższy od wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy o ponad 30 punktów procentowych.

Wydatki na renty socjalne, świadczenia rehabilitacyjne oraz rehabilitację leczniczą w poszczególnych województwach stanowiły razem od 12,2% do 16,9% ogółu wydatków. Najwyższy ich udział wystąpił w województwie podlaskim – 16,9%, najniższy zaś w województwie opolskim, lubuskim i dolnośląskim.

Rys. 8 Struktura wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2022 r. według rodzajów świadczeń wypłaconych w poszczególnych województwach

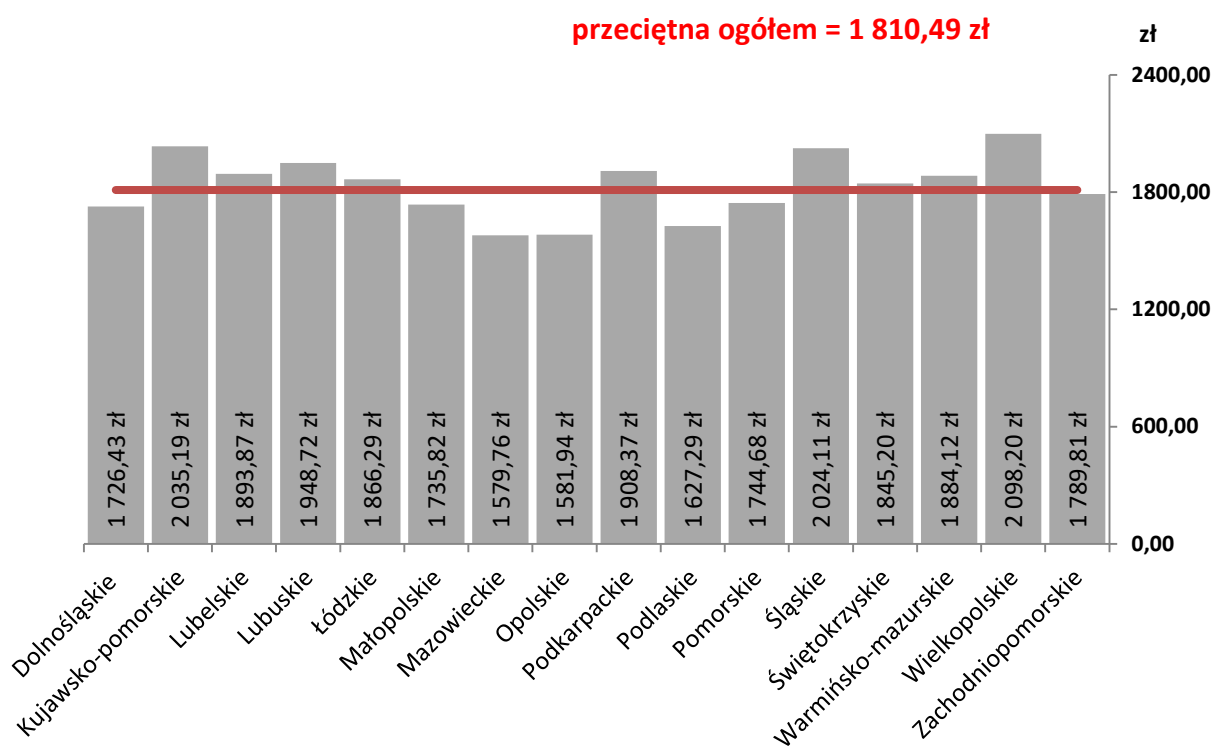

Porównując przeciętne wysokości wydatków na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w poszczególnych województwach, rozpiętość tych wysokości, przy średniej ogółem 1 810,49 zł, wahała się od 1 579,76 zł w województwie mazowieckim do 2 098,20 zł w województwie wielkopolskim.

Tabela 9. Przeciętna kwota wydatków ogółem na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2022 r. według województw

Województwa	Kwota wypłat w tys. zł	Przeciętna kwota wypłaty na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w zł
OGÓŁEM	46 088 308,1	1 810,49
Dolnośląskie	3 453 160,4	1 726,43
Kujawsko-pomorskie	2 673 435,5	2 035,19
Lubelskie	2 377 784,5	1 893,87
Lubuskie	1 292 714,2	1 948,72
Łódzkie	3 125 033,3	1 866,29
Małopolskie	3 747 170,7	1 735,82
Mazowieckie	5 919 429,9	1 579,76
Opolskie	943 406,7	1 581,94
Podkarpackie	2 451 612,0	1 908,37
Podlaskie	1 114 985,6	1 627,29
Pomorskie	2 670 948,1	1 744,68
Śląskie	6 382 498,3	2 024,11
Świętokrzyskie	1 380 135,1	1 845,20
Warmińsko-mazurskie	1 638 929,5	1 884,12
Wielkopolskie	4 928 222,7	2 098,20
Zachodniopomorskie	1 988 841,6	1 789,81

Rys. 9 Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym według województw

2.4. Ranking wydatków na świadczenia ogółem według grup chorobowych zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych Rewizja Dziesiąta (ICD-10)

W strukturze wydatków ogółem na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy w 2022 r. **grupami chorobowymi** generującymi najwyższe wydatki były analogicznie jak w roku poprzednim zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania – 16,3% ogółu wydatków, choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej – 14,7%, urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych – 12,9%, choroby związane z okresem ciąży, porodu i połogu – 12,1%, choroby układu oddechowego – 9,2%, choroby układu krążenia – 7,7% oraz choroby układu nerwowego – 7,2%.

W 2022 r. wyżej wymienione grupy chorobowe były przyczyną 80,1% wydatków poniesionych w związku z niezdolnością do pracy. W 2021 r. udział tych grup chorobowych ukształtował się na niewiele niższym poziomie - 79,8%.

Tabela 10. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesione w 2022 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	46 088 308,1	100,0	23 291 267,3	100,0	22 797 040,8	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	340 359,9	0,7	174 239,0	0,7	166 120,9	0,7
Nowotwory (C00 - D48)	2 050 345,0	4,5	990 925,3	4,3	1 059 419,7	4,6
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	96 929,5	0,2	45 567,6	0,2	51 361,9	0,2
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	422 215,8	0,9	251 883,3	1,1	170 332,5	0,7
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	7 525 074,8	16,3	3 779 327,8	16,2	3 745 747,0	16,4
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	3 332 434,1	7,2	1 855 081,8	8,0	1 477 352,3	6,5
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	752 791,9	1,6	463 310,8	2,0	289 481,1	1,3
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	476 810,8	1,0	367 822,0	1,6	108 988,8	0,5
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	3 525 403,6	7,7	2 745 026,0	11,8	780 377,6	3,4
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	4 260 368,9	9,2	1 848 364,0	7,9	2 412 004,9	10,6
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	1 270 416,7	2,8	777 273,4	3,3	493 143,3	2,2
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00-L99)	378 712,5	0,8	244 821,2	1,0	133 891,3	0,6
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	6 768 311,8	14,7	3 998 345,2	17,2	2 769 966,6	12,2
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	868 389,5	1,9	325 309,1	1,4	543 080,4	2,4
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	5 561 249,8	12,1	-	-	5 561 249,8	24,4
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-

Tabela 10 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesione w 2022 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców (dok.)

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	422 921,1	0,9	209 290,6	0,9	213 630,5	0,9
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	728 971,5	1,6	274 275,4	1,2	454 696,1	2,0
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	5 933 977,5	12,9	4 375 766,4	18,8	1 558 211,1	6,8
Kody dla celów specjalnych (U00 – U85)	714 651,8	1,6	306 524,8	1,3	408 127,0	1,8
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	47 764,5	0,1	33 417,8	0,1	14 346,7	0,1
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00-Z99)	610 207,1	1,3	224 695,8	1,0	385 511,3	1,7

Rys. 10 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2022 r. według grup chorobowych

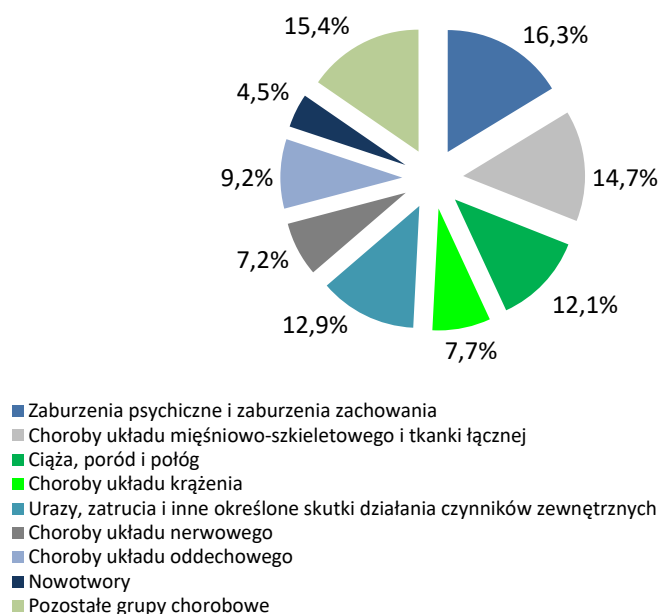

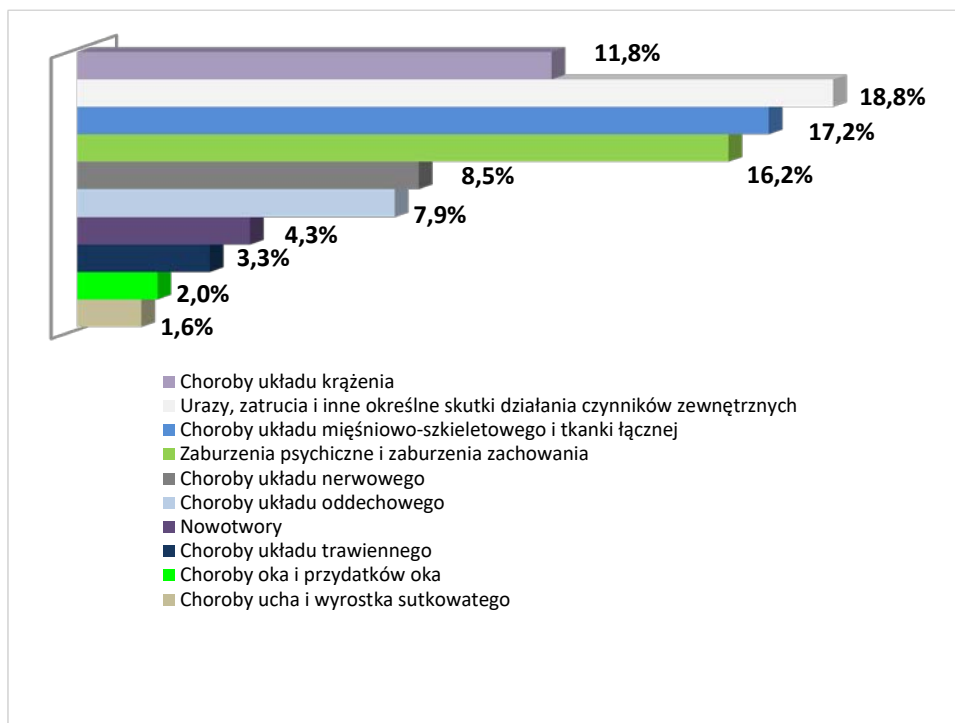
Tabela 11 prezentuje strukturę wydatków na świadczenia według płci świadczeniobiorców, którą uporządkowano według 10 **grup chorobowych** generujących najwyższe wydatki. Jak wynika z poniższych danych, poza chorobami układu moczowo-płciowego, chorobami układu oddechowego i nowotworami, wyższy udział wydatków w poszczególnych grupach chorobowych stanowiły wydatki ponoszone na świadczenia związane z niezdolnością do pracy mężczyzn. Udział ten wahał się od 50,2% wśród osób z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania do 77,9% wśród osób z chorobami układu krążenia.

Tabela 11. Ranking wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2022 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców

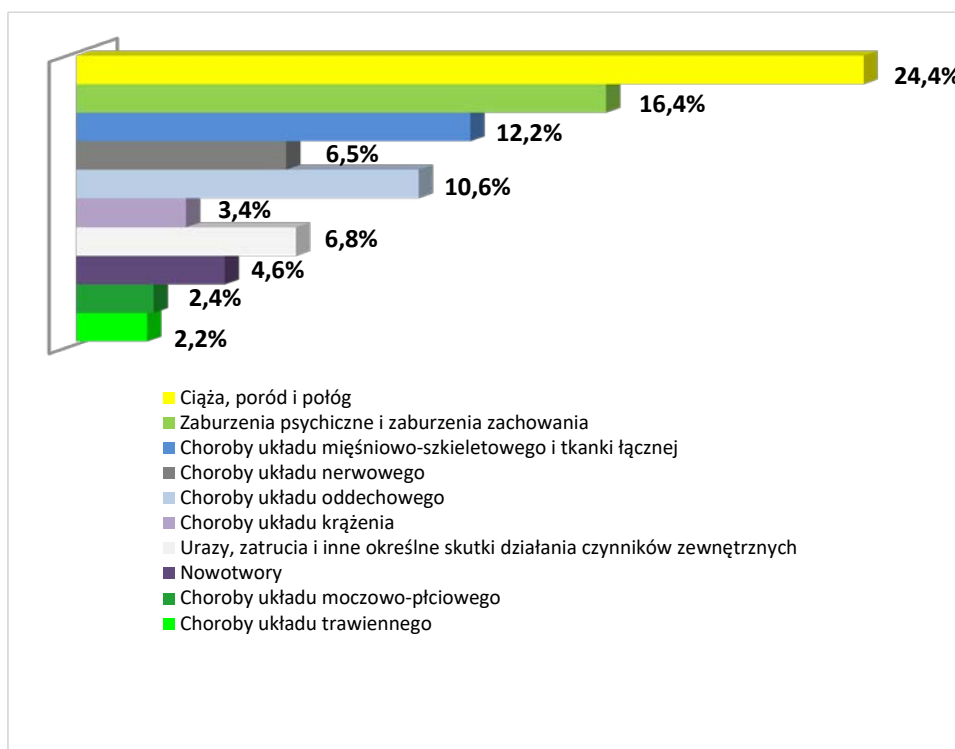
Grupy chorobowe	Udział w wydatkach ogółem	Struktura wydatków według płci		
		ogółem	mężczyźni	kobiety
OGÓŁEM (A00-Z99)	100,0	100,0	50,5	49,5
w tym:				
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	16,3	100,0	50,2	49,8
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00-M99)	14,7	100,0	59,1	40,9
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00-T98)	12,9	100,0	73,7	26,3
Ciąża, poród i połóg (O00-O99)	12,1	100,0	-	100,0
Choroby układu oddechowego (J00-J99)	9,2	100,0	43,4	56,6
Choroby układu krążenia (I00-I99)	7,7	100,0	77,9	22,1
Choroby układu nerwowego (G00-G99)	7,2	100,0	55,7	44,3
Nowotwory (C00-D48)	4,5	100,0	48,3	51,7
Choroby układu trawiennego (K00-K93)	2,8	100,0	61,2	38,8
Choroby układu moczowo-płciowego (N00-N59)	1,9	100,0	37,5	62,5

Rys. 11 Ranking 10 grup chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy według płci świadczeniobiorców

MĘŻCZYŹNI

KOBIETY

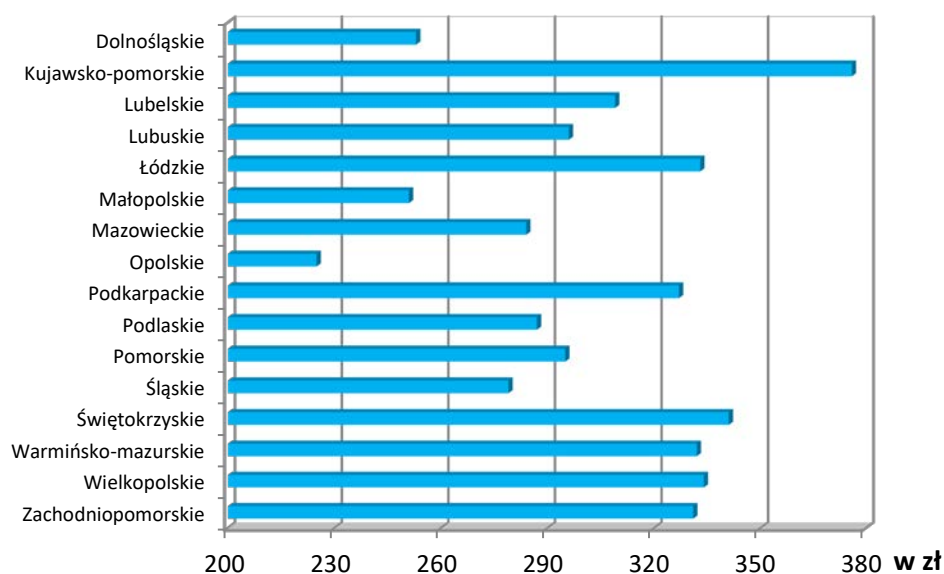
W ocenie poziomu wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy istotny jest również wskaźnik wydatków przypadających na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym. Najwyższe przeciętne wydatki na 1 osobę odnotowano w odniesieniu do grup chorobowych wyszczególnionych poniżej:

- zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99) – 295,61 zł,
- choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00 - M99) – 265,88 zł,
- urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98) – 233,10 zł,
- choroby układu oddechowego (J00 - J99) – 167,36 zł,
- choroby układu krążenia (I00-I99) – 138,49 zł.

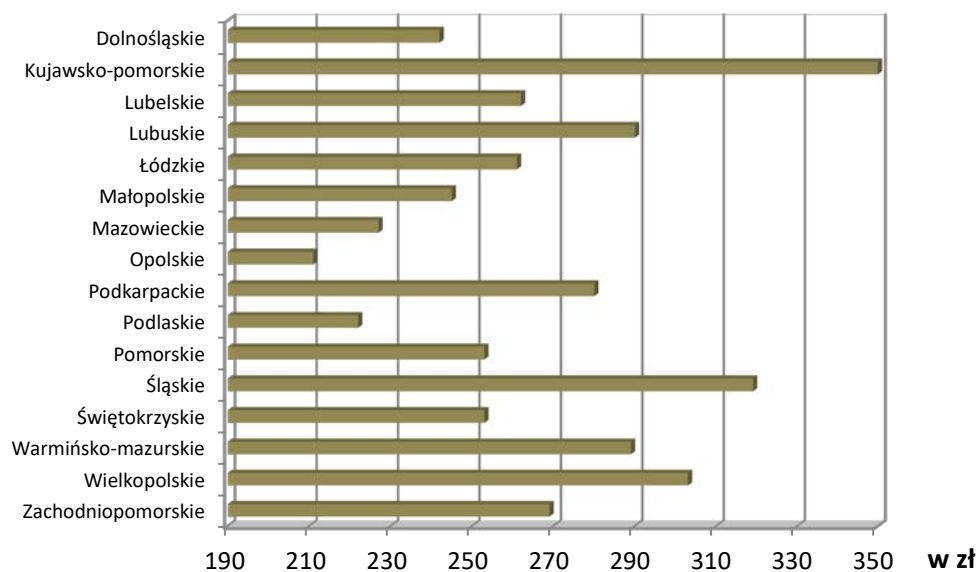
Kształtowanie się tych wskaźników w przypadku wymienionych – najwyżej sklasyfikowanych grup chorobowych – według województw przedstawiono na rysunku 12.

Rys. 12 Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym dla wybranych grup chorobowych według województw

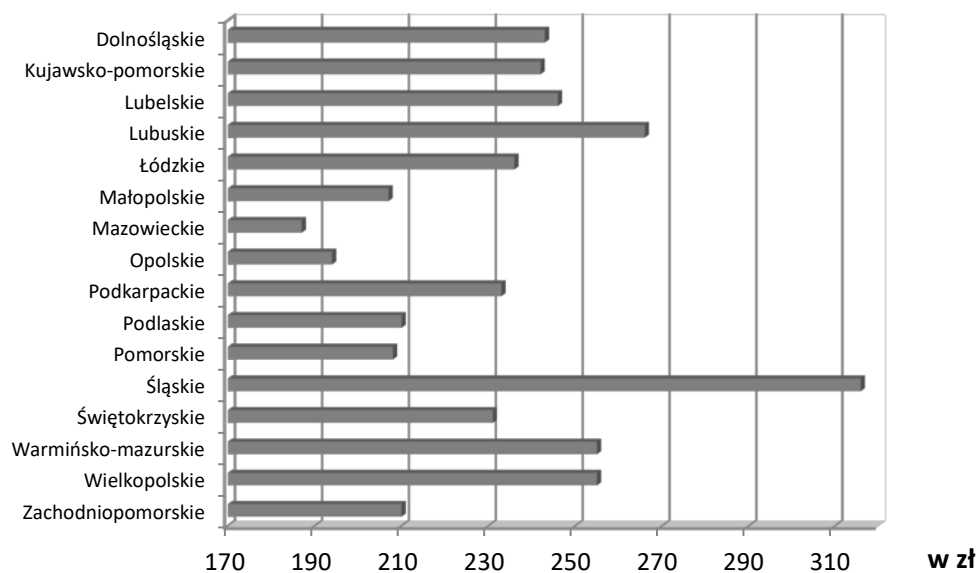
ZABURZENIA PSYCHICZNE I ZABURZENIA ZACHOWANIA (F00 – F99)

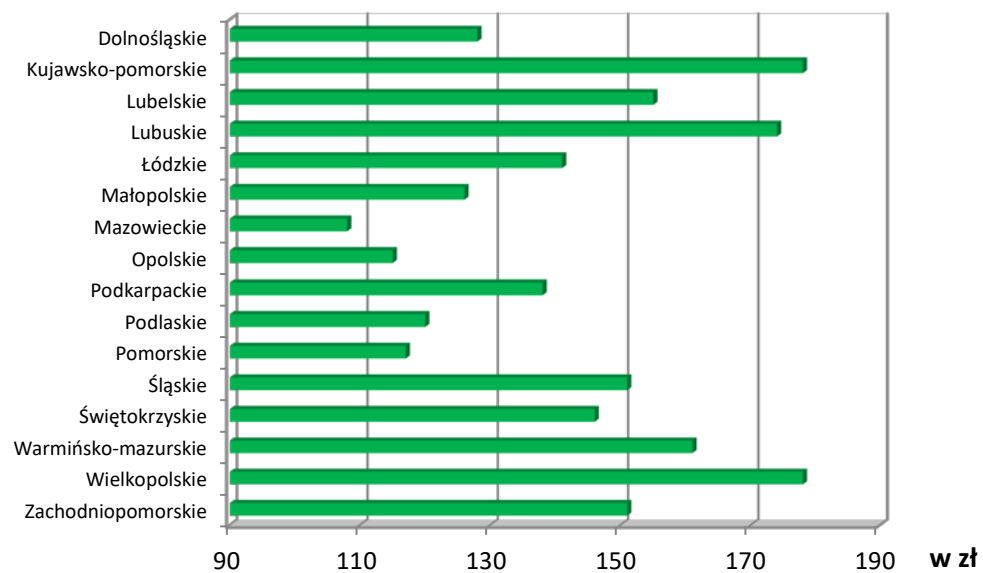
CHOROBY UKŁADU MIĘŚNIOWO-SZKIELETOWEGO I TKANKI ŁĄCZNEJ (M00 – M99)

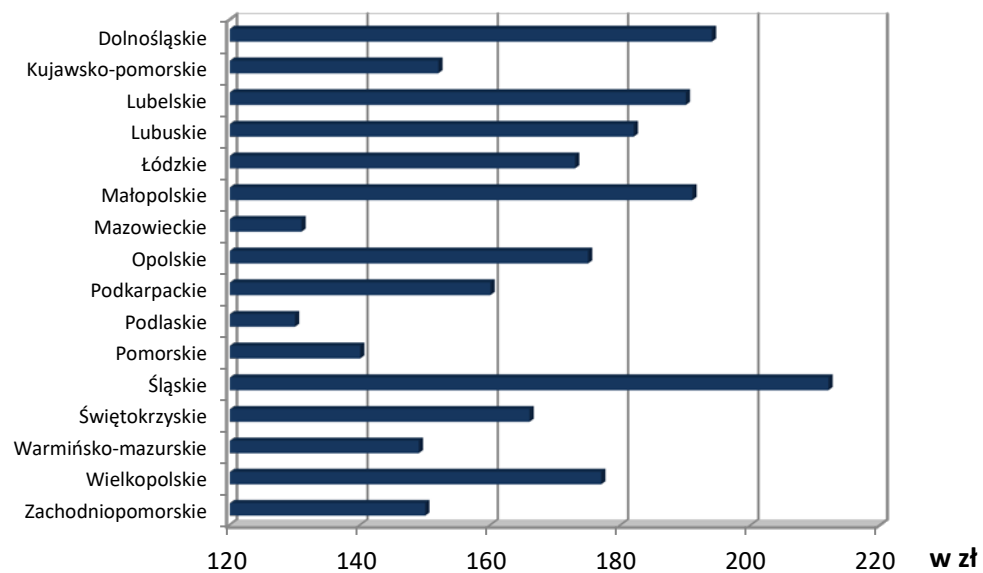
URAZY, ZATRUCIA I INNE OKREŚLONE SKUTKI DZIAŁANIA CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH (S00 – T98)

CHOROBY UKŁADU KRAŻENIA (I00 – I99)

CHOROBY UKŁADU ODDECHOWEGO (J00 – J99)

Rozpatrując rozkład wydatków przypadających na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w poszczególnych województwach, obserwujemy, że w każdym z województw najwyższe wydatki związane były z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania (grupa chorobowa F00-F99). Jedynie w województwie śląskim wydatki związane z chorobami układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (grupa chorobowa M00-M99) i wydatki związane z urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych (grupa chorobowa S00-T99) przewyższały wydatki związane z zaburzeniami psychicznymi.

Najwyższe wydatki na osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym związane z zaburzeniami psychicznymi odnotowujemy w województwie kujawsko-pomorskim - 375,91 zł, świętokrzyskim - 340,96 zł i w województwie wielkopolskim - 333,66 zł.

W trzech województwach: (lubelskim, podkarpackim i podlaskim) większy wpływ na wysokość przeciętnej kwoty miały wydatki poniesione na renty z tytułu niezdolności do pracy, natomiast w pozostałych przewyższały je wydatki na absencję chorobową. I tak, np. wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w województwie mazowieckim wyniosły 220,7 mln zł, a na absencję chorobową 454,5 ml zł, w województwie wielkopolskim były to kwoty 189,7 mln zł i 360,7 mln zł.

Drugą grupą chorobową pod względem wysokości przeciętnej kwoty wydatków przypadających na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym była grupa chorób układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00-M99). Przeciętne wydatki w poszczególnych województwach kształtowały się od 211,11 zł w województwie opolskim do 352,27 zł w województwie kujawsko-pomorskim. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy przewyższały wydatki na absencję chorobową tylko w dwóch województwach - kujawsko-pomorskim i lubuskim. Najwyższe wydatki wystąpiły w województwie śląskim - na absencję chorobową wyniosły 461,9 mln zł, zaś na renty z tytułu niezdolności do pracy 382,8 mln zł i w województwie mazowieckim odpowiednio 429,6 mln zł i 245,1 mln zł.

W przypadku grupy urazów, zatruc i innych określonych skutków działania czynników zewnętrznych (S00-T99) przeciętne wydatki przypadające na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w poszczególnych województwach wahały się od 187,11 zł w województwie mazowieckim do 316,10 zł w województwie śląskim.

Przeciętne kwoty wydatków przypadających na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w przypadku grupy chorób układu krążenia w poszczególnych województwach, wyższe od przeciętnej ogółem, odnotowano w 9 województwach. Najwyższe kwoty wystąpiły w województwie wielkopolskim - 177,87 zł, w województwie kujawsko-pomorskim - 177,72 zł, w województwie lubuskim - 174,02 zł i warmińsko-mazurskim - 160,77 zł.

Natomiast przeciętne kwoty wydatków przypadających na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w przypadku grupy chorób układu oddechowego w poszczególnych województwach, wyższe od przeciętnej ogółem, odnotowano w 8 województwach, m.in. w województwie śląskim – 212,28 zł, w województwie dolnośląskim – 194,04 zł, w województwie małopolskim – 190,87 zł. Zdecydowanie niższe przeciętne odnotowano w województwie mazowieckim – 131,29 zł, czy w województwie podlaskim – 129,56 zł.

2.5. Ranking wysokości wydatków na świadczenia ogółem według jednostek chorobowych zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych Rewizja Dziesiąta (ICD-10) i płci świadczeniobiorców

Poniższa tabela prezentuje **20 jednostek chorobowych**, które w 2022 r. generowały najwyższe wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy oraz strukturę tych wydatków według płci.

Wymienione jednostki chorobowe były przyczyną 44,8% wydatków na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy.

Tabela 12. Ranking jednostek chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki na świadczenia związane z tą niezdolnością

Jednostki chorobowe	Udział w wydatkach ogółem	Struktura wydatków według płci		
		ogółem	mężczyźni	kobiety
OGÓŁEM (A00-Z99)	100,0	100,0	50,5	49,5
w tym:				
Opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26)	10,3	100,0	-	100,0
Inne choroby kręzka międzykręgowego (M51)	3,3	100,0	62,5	37,5
Schizofrenia (F20)	2,7	100,0	60,9	39,1
Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)	2,7	100,0	40,5	59,5
Reakcja na stres i zaburzenia adaptacyjne (F43)	2,6	100,0	36,4	63,6
Zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54)	2,5	100,0	57,3	42,7
Następstwa urazów kończyny dolnej (T93)	2,2	100,0	80,2	19,8
Bóle grzbietu (M54)	2,0	100,0	57,4	42,6
Upośledzenie umysłowe umiarkowane (F71)	1,9	100,0	56,5	43,5
Przewlekła choroba niedokrwienna serca (I25)	1,7	100,0	88,3	11,7
Epizod depresyjny (F32)	1,6	100,0	35,0	65,0
Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa (M47)	1,6	100,0	59,8	40,2

Tabela 12. Ranking jednostek chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki na świadczenia związane z tą niezdolnością (dok.)

Jednostki chorobowe	Udział w wydatkach ogółem	Struktura wydatków według płci		
		ogółem	mężczyźni	kobiety
Następstwa chorób naczyń mózgowych (I69)	1,5	100,0	76,9	23,1
Inne zaburzenia lękowe (F41)	1,5	100,0	21,5	78,5
Ostre zapalenie nosa i gardła – przeziębienie (J00)	1,4	100,0	42,1	57,9
Następstwa urazów kończyny górnej (T92)	1,3	100,0	78,9	21,1
Wewnętrzne uszkodzenia stawu kolanowego (M23)	1,1	100,0	63,7	36,3
Choroba zwyrodnieniowa stawów biodrowych [Koksartroza] (M16)	1,0	100,0	69,5	30,5
Zaburzenia depresyjne nawracające (F33)	1,0	100,0	37,5	62,5
Dziecięce porażenie mózgowe (G80)	0,9	100,0	54,9	45,1

Ranking 20 jednostek chorobowych powodujących niezdolność do pracy i generujących najwyższe wydatki na świadczenia był zróżnicowany w zależności od płci i dla każdej z populacji kształtował się odmiennie od rankingu ogółem (tj. wydatków na świadczenia dla obu płci łącznie).

W populacji mężczyzn dominowały: inne choroby kręgosłupa międzykręgowego (M51) – 4,1%, następstwa urazów kończyny dolnej (T93) – 3,6%, schizofrenia (F20) – 3,3%, przewlekła choroba niedokrwienna serca (I25) – 2,9%, zaburzenia korzeni nerwowych (G54) – 2,8%, następstwa chorób naczyń mózgowych (I69) – 2,3% oraz bóle grzbietu (M54) – 2,0%.

W populacji kobiet największy udział wydatków stanowiły wydatki związane z opieką położniczą z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) – 20,8%, z reakcjami na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne F(43) – 3,3%, ostrymi zakażeniami górnych dróg oddechowych (J06) – 3,2%, chorobami kręgosłupa międzykręgowego (M51) – 2,5%, schizofrenią (F20) – 2,2% oraz zaburzeniami korzeni nerwowych (G54) – 2,1%.

Analiza kosztów poniesionych na świadczenia związane z niezdolnością do pracy na skutek chorób według płci pozwala zauważyć, że w rankingu najwyższych wydatków na świadczenia związane z niezdolnością kobiet są też nie występujące w rankingu ogółem, wydatki związane z nowotworem złośliwym sutka (C50) – 1,5%, czy też przewlekłym zapaleniem krtani oraz krtani i tchawicy (J37) – 1,3%, a także chorobą zwyrodnieniową stawów kolanowych (M17), stwardnieniem rozsianym (G35) i zwichnięciem, skręceniem i naderwaniem stawów i więzadeł kolanowych – po 0,6%.

W rankingu wydatków związanych z niezdolnością do pracy mężczyzn nie występujące w rankingu ogółem to niewydolność serca (I50) – 1,4%, choroba zwyrodnieniowa stawów kolanowych (M17) oraz następstwa urazów głowy (T90) – po 1,2%, a także głuchota przewodzeniowa i czuciowo-nerwowa (H90) i inne zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem mózgu (F06) – po 1,1%,

Najwyższa przeciętna wypłata świadczeń w 2022 r. związana z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym została poniesiona z tytułu opieki położniczej z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) i wyniosła 185,90 zł.

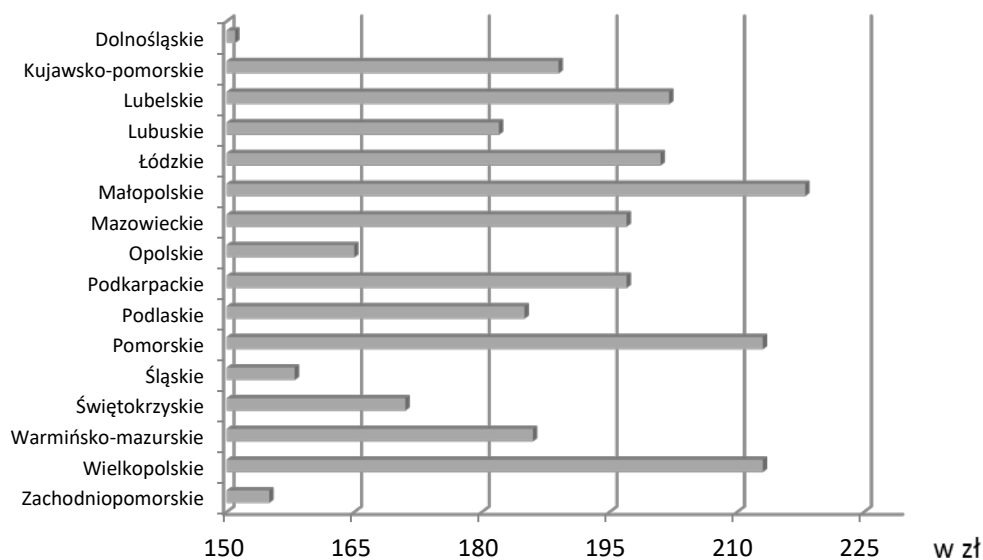
W dalszej kolejności były to wypłaty (łącznie z kosztami rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS) spowodowane:

- innymi chorobami kręgosłupa międzykręgowego (M51) przeciętna ta wyniosła – 60,56 zł,
- schizofrenią (F20) – 49,67 zł,
- ostrymi zakażeniami górnych dróg oddechowych (J06) – 48,38 zł,
- reakcją na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43) – 46,21 zł,
- zaburzeniami korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54) – 44,95 zł.

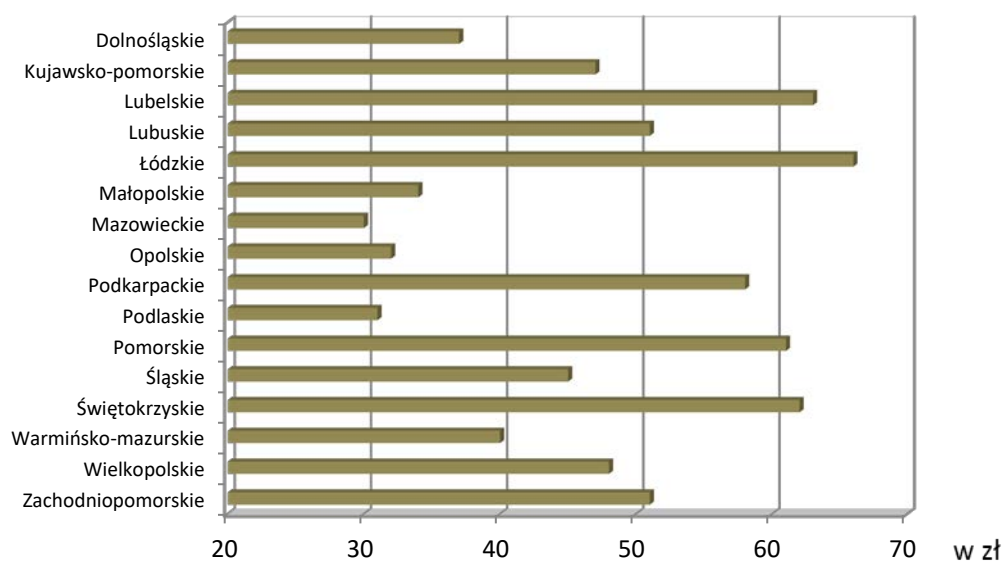
Rysunek 13 ilustruje kształtowanie się przeciętnych kwot wydatków (łącznie z kosztami rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS) przypadających na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach dla sześciu jednostek chorobowych generujących najwyższe koszty na 1 osobę ubezpieczoną zdrowotnie.

Rys. 13 Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym dla wybranych jednostek chorobowych według województw

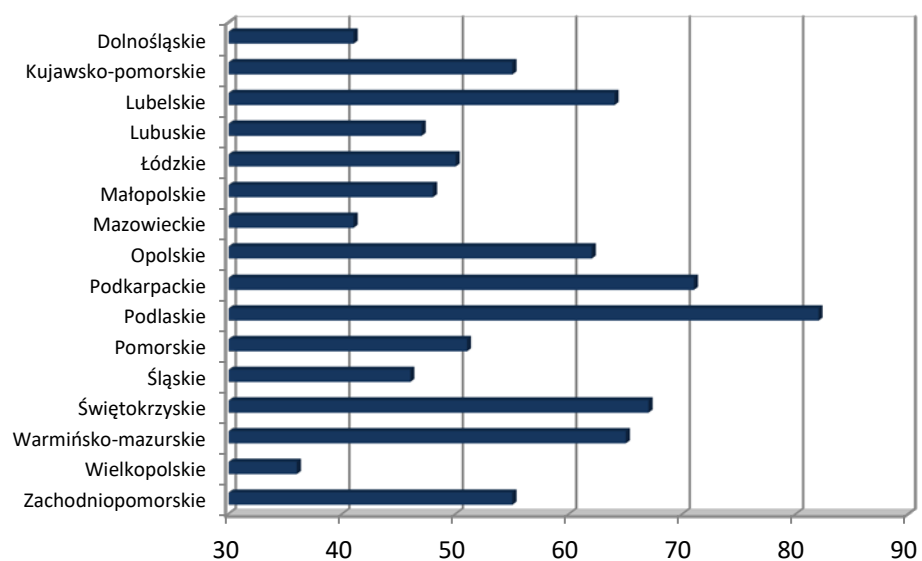
OPIEKA POŁOŻNICZA Z POWODU STANÓW ZWIĄZANYCH GŁÓWNIE Z CIĄŻĄ (O26)

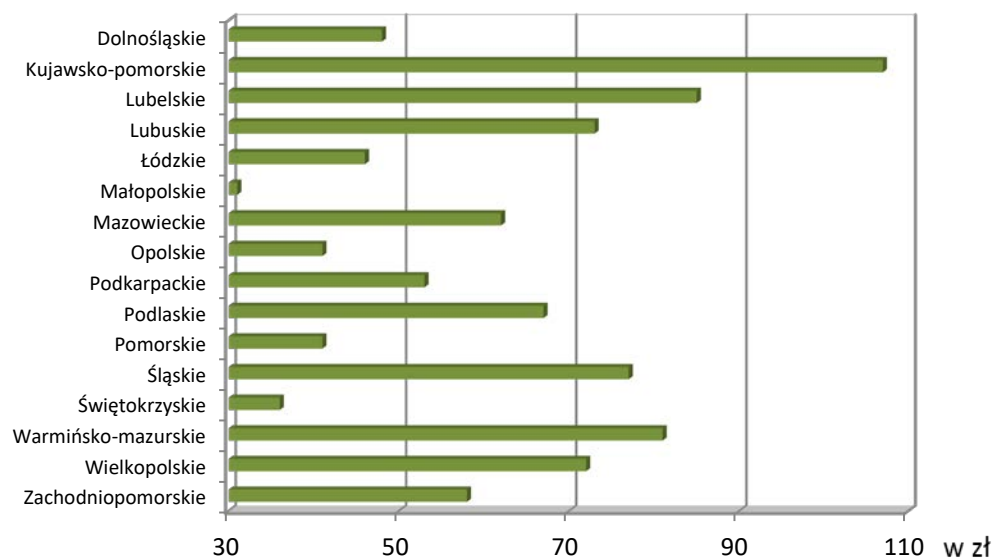
ZABURZENIA KORZENI RDZENIOWYCH I SPLOTÓW NERWOWYCH (G54)

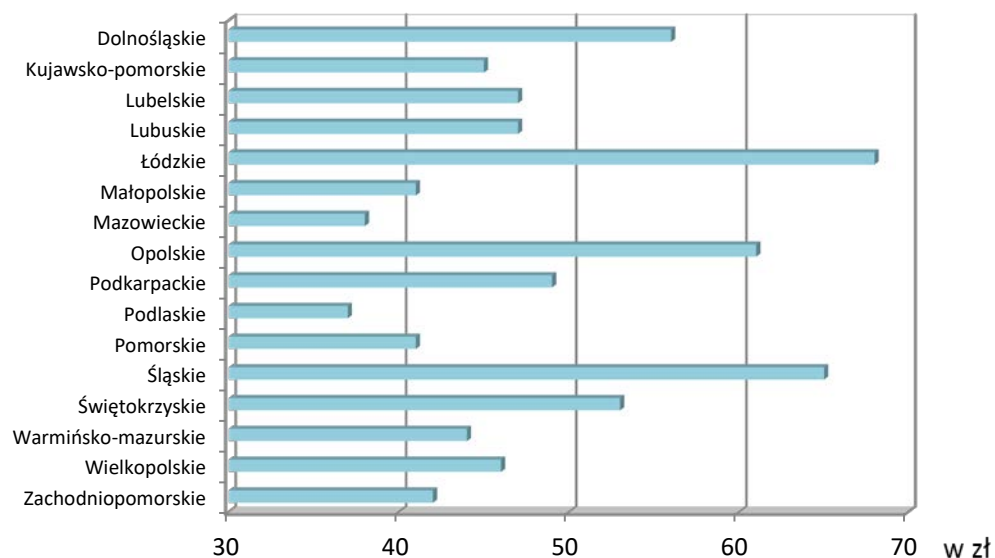
SCHIZOFRENIA (F20)

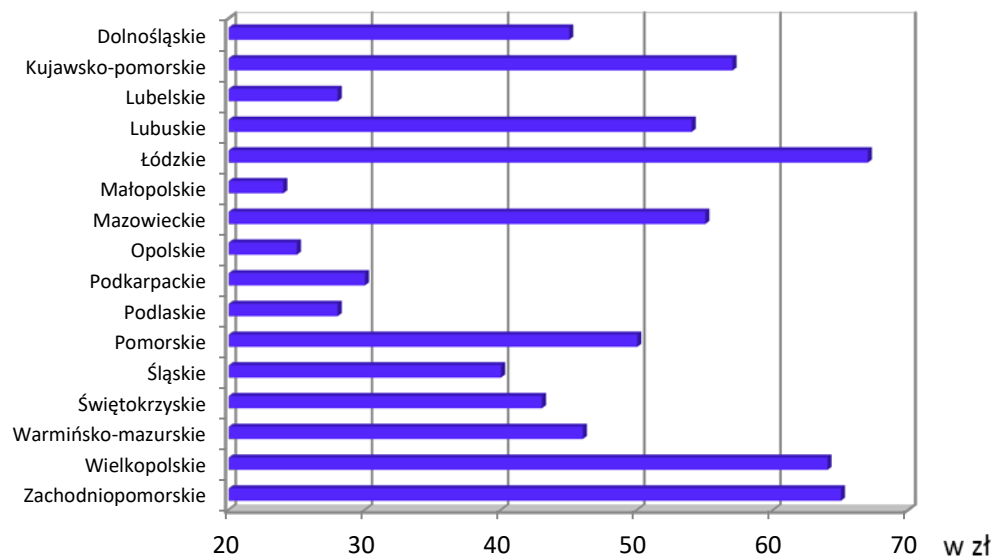
INNE CHOROBY KRAŻKA MIĘDZYKRĘGOWEGO (M51)

OSTRE ZAKAŻENIE GÓRNYCH DRÓG ODDECHOWYCH (J06)

REAKCJA NA CIĘŻKI STRES I ZABURZENIA ADAPTACYJNE (F43)

Na wykresach zilustrowano przeciętne wydatki poniesione na świadczenia z niezdolności do pracy spowodowanej 6 jednostkami chorobowymi, których udział w rankingu wydatków według jednostek chorobowych stanowił dla O26 – 10,3%, dla M51 – 3,3%, dla F20 - 2,7%, dla J06 – 2,7%, dla F43 – 2,6% i dla G54 – 2,5%.

W przypadku opieki położniczej z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) były to jedynie wydatki związane z absencją chorobową kobiet, które wyniosły 4 732,3 mln zł. Najwyższe wydatki z tego tytułu poniesione zostały w województwie mazowieckim – 15,6%, w województwie wielkopolskim – 10,6% oraz śląskim – 10,5% ogółu wydatków na tę jednostkę chorobową.

W każdym z województw najwyższy udział wydatków na niezdolność do pracy w związku ze schizofrenią (F20) poniesiono na renty z tytułu niezdolności do pracy. Stanowiły one od 52,4% w województwie lubelskim, do 64,3% w województwie lubuskim. Wysoki udział wydatków odnotowujemy również na renty socjalne. Ich udział wynosił od 29,9% w województwie śląskim do 45,1% w województwie lubelskim.

We wszystkich województwach na wysoką przeciętną kwotę wydatków z tytułu zaburzeń korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54), z tytułu ciężkiego stresu i zaburzeń adaptacyjnych (F43) oraz ostrych zakażeń górnych dróg oddechowych (J06) składają się przede wszystkim wydatki na absencję chorobową, które kilkudziesięciokrotnie przewyższały wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy.

2.6. Charakterystyka wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń

2.6.1. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy

Rozpatrując wysokość kwot wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz z funduszy zakładów pracy w 2022 roku na poszczególne rodzaje świadczeń z tytułu niezdolności do pracy oraz grupy chorobowe stanowiące główną przyczynę tej niezdolności obserwujemy, że w przypadku **rent z tytułu niezdolności do pracy** najwyższe koszty wystąpiły w związku z urazami, zatruciami – 18,4%, chorobami układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej – 16,7%, chorobami układu krążenia – 15,7%, oraz zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 14,3% (rys. 14). Przeciętna kwota wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym wyniosła 552,58 zł i w porównaniu z rokiem 2021 była wyższa o 5,89 zł. Najwyższe wydatki odnotowano w odniesieniu do takich grup chorobowych jak: urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych – 101,57 zł, choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00-M99) – 92,45 zł, choroby układu krążenia (I00 - I99) – 86,46 zł oraz zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00-F99) – 79,21 zł (tabela 34).

Najwyższe wydatki w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym poniesiono w województwie śląskim – 751,83 zł, lubuskim 720,02 zł oraz w kujawsko-pomorskim – 691,46 zł (tabela 35).

Wydatki poniesione w związku z częściową niezdolnością do pracy stanowiły 63,4% ogółu wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy. Z tytułu całkowitej niezdolności do pracy wydatki stanowiły 24,3% ogółu wydatków na renty, natomiast z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji – 12,3% ogółu wydatków na renty. Z rankingu grup chorobowych wynika, że z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji najwyższe wydatki generowały choroby układu krążenia – 19,1% ogółu wydatków na renty w przypadku tego stopnia niezdolności, zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania – 18,5%, choroby układu nerwowego – 17,6% oraz urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych – 13,3%.

W wydatkach na renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy dominowały wydatki związane z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 22,1% oraz z chorobami układu krążenia – 18,2%. Natomiast w wydatkach na renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy dominowały wydatki związane z urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami działania

czynników zewnętrznych – 21,3%, z chorobami układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej – 20,3%, z chorobami układu krążenia – 14,0% oraz z zaburzeniami psychicznymi – 10,5%.

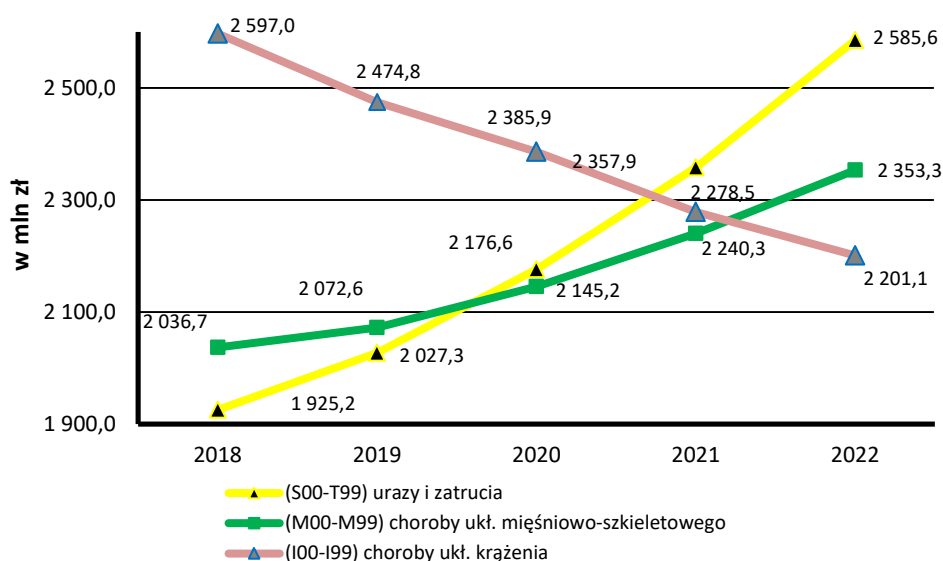
Analizując wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy według województw obserwujemy, że we wszystkich województwach dominowały wydatki w związku z rentami przyznanymi na skutek częściowej niezdolności do pracy stanowiąc od 54,2% do 71,4% ogółu wydatków w danym województwie. Wydatki na renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy stanowiły od 18,6% do 28,5% ogółu wydatków w danym województwie.

Jak wspomniano wcześniej, wydatki na **renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową** stanowiły 33,9% wydatków na renty ogółem. Najwyższe wydatki na renty wypadkowe zostały poniesione w związku z niezdolnością spowodowaną urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych – 34,7% ogółu wydatków na renty wypadkowe, chorobami układu oddechowego – 16,8%, chorobami układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej – 9,1%.

Najwyższy odsetek w wydatkach na renty wypadkowe stanowiły wydatki na renty przyznane z tytułu częściowej niezdolności do pracy – 83,4%, wydatki na renty wypadkowe z tytułu całkowitej niezdolności do pracy – 11,5%, z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji – 5,1%.

Wysokości wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy według grup chorobowych, stopni niezdolności oraz województw przedstawiają tabele 13 – 23.

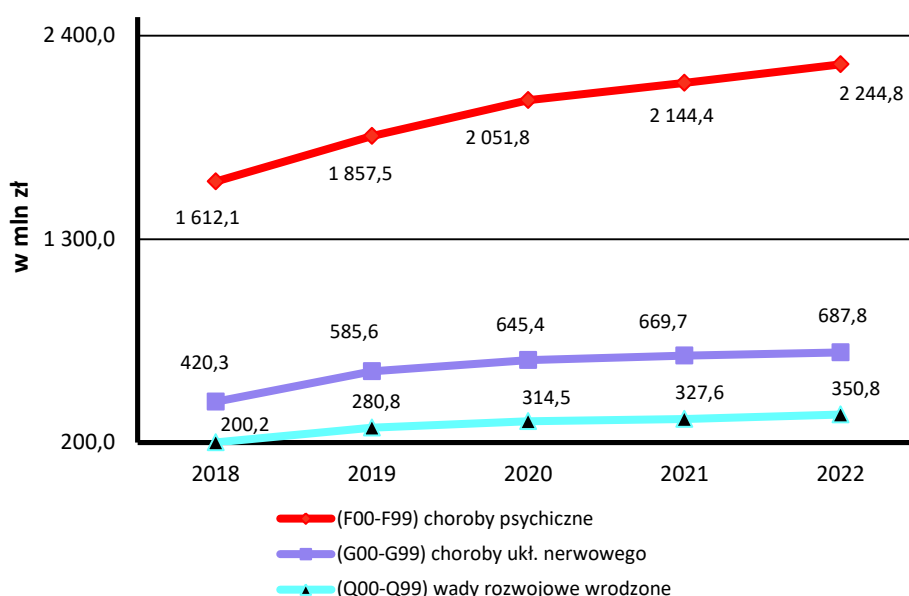
Rys. 14 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy według trzech grup chorobowych generujących najwyższe koszty w latach 2018-2022

2.6.2. Wydatki na renty socjalne

W portfelu wypłaconych w 2022 r. **rent socjalnych** dominowały wydatki związane z niezdolnością spowodowaną zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 57,5% oraz chorobami układu nerwowego – 17,6%. Wyżej wymienione grupy chorobowe były główną przyczyną niezdolności do pracy zarówno w populacji mężczyzn, jak i kobiet. Przeciętna kwota wypłaty renty socjalnej na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym wyniosła 153,30 zł, a w przypadku renty socjalnej przyznanej w wyniku zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania (F00-F99) – 88,18 zł.

Rys. 15 Wydatki na renty socjalne według trzech grup chorobowych generujących najwyższe koszty w latach 2018-2022

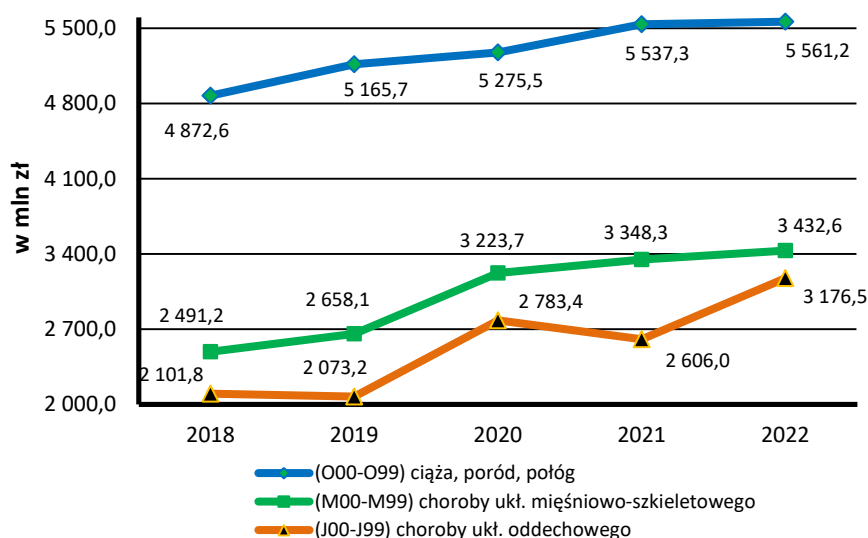
Analizując zróżnicowanie przestrzenne wydatków poniesionych na renty socjalne, najwyższy ich udział obserwujemy w województwach mazowieckim i śląskim, odpowiednio 12,4% i 10,4%. Najniższy udział wydatków na renty socjalne odnotowano w województwie opolskim – 2,1% i lubuskim – 2,7%. Najwyższa przeciętna kwota wydatków na osobę ubezpieczoną zdrowotnie wystąpiła w województwie lubelskim – 217,24 zł oraz warmińsko-mazurskim – 206,94 zł (tabela 35).

Wydatki na renty socjalne według grup chorobowych, płci świadczeniobiorców oraz województw przedstawiają tabele 24 – 25.

2.6.3. Wydatki na absencję chorobową

Wydatki poniesione w 2022 r. z tytułu **absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy** przedstawiają tabele 26 – 30. Najwyższe wydatki zostały poniesione na absencję chorobową spowodowaną chorobami okresu ciąży, porodu i połogu – 21,8% ogółu wydatków na absencję chorobową, chorobami układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej – 13,5%, chorobami układu oddechowego – 12,5%, urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami czynników zewnętrznych – 11,2% oraz zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 11,0%. Wydatki na absencję spowodowaną chorobami nowotworowymi stanowiły 3,5% ogółu wydatków.

Rys. 16 Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy według trzech grup chorobowych generujących najwyższe koszty w latach 2018-2022

Przeciętna kwota wypłaty z tytułu absencji chorobowej na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym wyniosła 1001,21 zł. Kształtowanie się tych kwot według grup chorobowych i województw przedstawiają tabele 34 – 35.

Analizując koszty absencji chorobowej według płci świadczeniobiorców zauważamy, że w populacji mężczyzn najwyższe wydatki poniesione zostały w związku z absencją spowodowaną chorobami układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej – 19,5%, urazami

i zatruciami – 18,7%, chorobami układu oddechowego – 13,5% oraz zaburzeniami psychicznymi – 11,1% ogółu wydatków poniesionych na absencję chorobową mężczyzn.

W wydatkach na absencję kobiet, poza chorobami okresu ciąży, porodu i połogu stanowiącymi 35,7% wydatków dla tej populacji, dominowały choroby układu oddechowego – 11,8%, zaburzenia psychiczne – 11,1% i choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej – 9,7%.

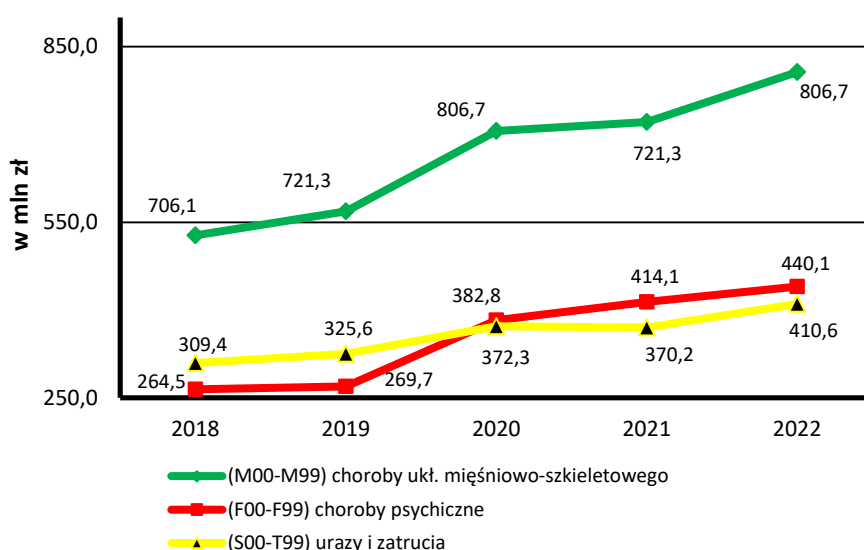
Najwyższe wydatki związane z absencją chorobową poniesiono w województwie mazowieckim – 13,7%, śląskim – 12,6% oraz wielkopolskim – 10,5% ogółu tych wydatków.

Wydatki na **absencję chorobową spowodowaną wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową** stanowiły 2,7% wydatków poniesionych na absencję ogółem. W przypadku absencji chorobowej wypadkowej 82,6% stanowiły wydatki na absencję spowodowaną urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych.

2.6.4. Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne

W strukturze wydatków na **świadczenia rehabilitacyjne** największy udział wydatkowanych kwot na te świadczenia odnotowano w związku z niezdolnością do pracy spowodowaną chorobami układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej – 32,3%, zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 17,6%, urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych – 16,4%, nowotworami – 9,3% i chorobami układu krążenia – 8,5%.

Rys. 17 Wydatki na świadczenie rehabilitacyjne według trzech grup chorobowych generujących najwyższe koszty w latach 2018-2022

Najwyższe wydatki poniesiono w województwach: mazowieckim – 19,6%, śląskim – 14,3%, wielkopolskim – 11,7% i łódzkim – 7,4%.

Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne przedstawiają tabele 31 – 32.

Przeciętna kwota wydatków na świadczenie rehabilitacyjne w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie wyniosła 98,17 zł (tabele 34 – 35).

2.6.5. Koszty rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS

W ramach prewencji rentowej ZUS **rehabilitacji leczniczej** podlegają dysfunkcje wynikające ze schorzeń narządu ruchu, układu krążenia, układu oddechowego, chorób psychosomatycznych, narządu głosu oraz onkologicznych. Stąd też w strukturze wydatków na rehabilitację leczniczą przeważają wydatki związane z rehabilitacją schorzeń występujących w grupie chorób układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej – 57,4%, urazów i zatruc – 9,9%, chorób układu nerwowego – 8,9%, chorób układu oddechowego – 7,5%, chorób układu krążenia – 5,3% oraz zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania – 3,1%. Strukturę kosztów rehabilitacji leczniczej według grup chorobowych i płci przedstawia tabela 33. Przeciętna kwota wydatków poniesionych na rehabilitację leczniczą jednego ubezpieczonego poddanego tej rehabilitacji wyniosła 2 661,30 zł (tabele 36 – 37).

Rys. 18 Wydatki na rehabilitację leczniczą według trzech grup chorobowych generujących najwyższe koszty w latach 2018-2022

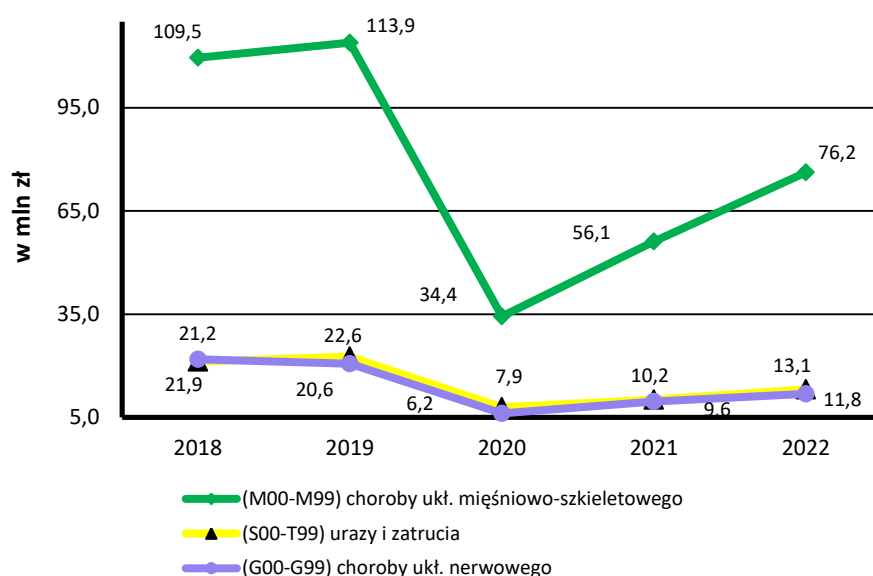
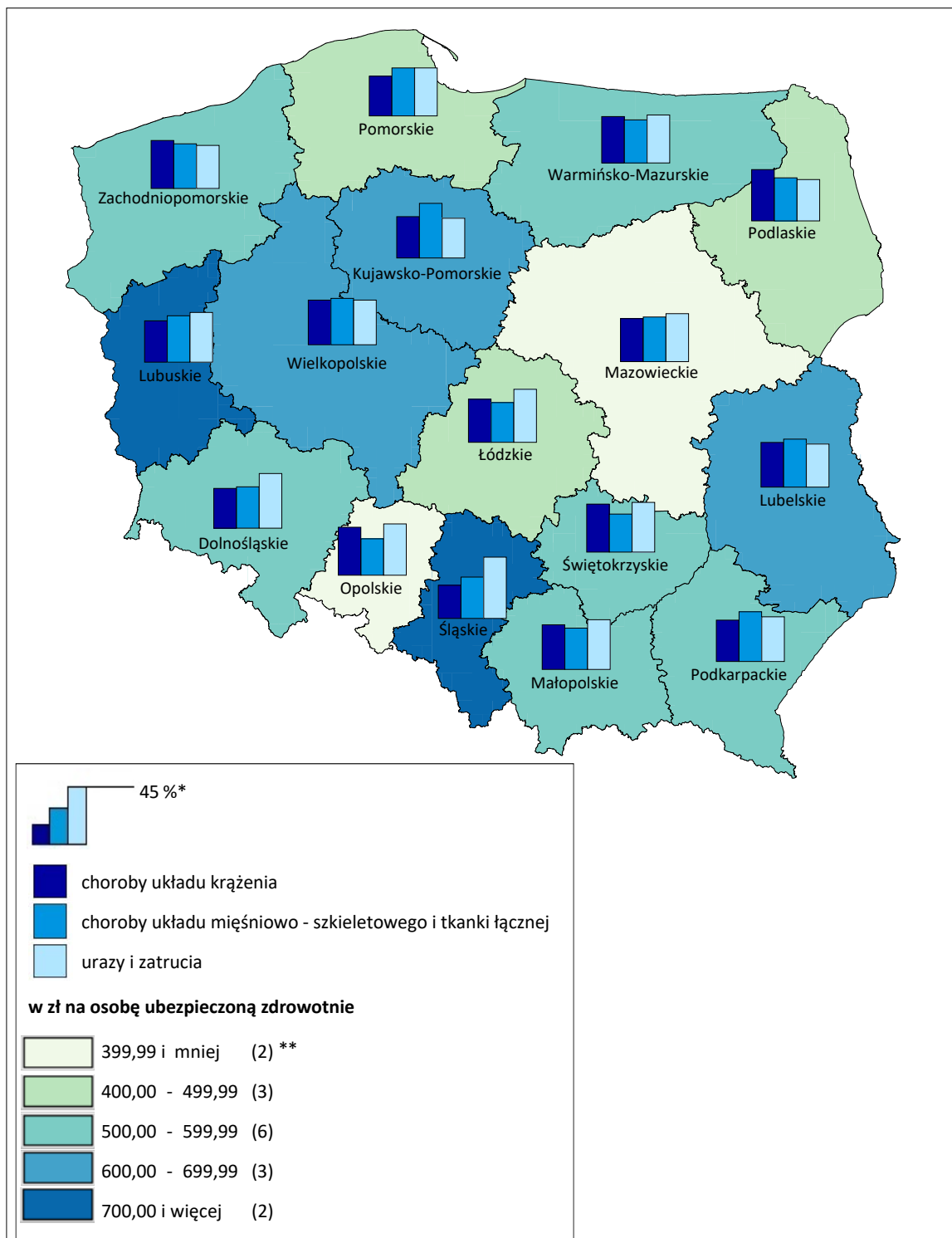

Tabela 13. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2022 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców¹⁾

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	14 066 741,4	100,0	9 844 370,2	100,0	4 222 371,2	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	71 289,4	0,5	44 141,7	0,5	27 147,7	0,6
Nowotwory (C00 - D48)	884 517,1	6,3	528 201,0	5,4	356 316,1	8,4
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	20 695,9	0,1	14 079,4	0,1	6 616,5	0,2
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	182 451,8	1,3	135 169,7	1,4	47 282,1	1,1
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	2 016 277,8	14,3	1 204 772,0	12,2	811 505,8	19,2
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	1 001 216,2	7,1	626 377,4	6,4	374 838,8	8,9
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	390 551,6	2,8	276 856,1	2,8	113 695,5	2,7
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	324 468,7	2,3	298 632,6	3,0	25 836,1	0,6
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	2 200 997,5	15,7	1 830 046,0	18,6	370 951,5	8,8
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	1 026 306,8	7,3	488 146,9	5,0	538 159,9	12,8
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	210 040,5	1,5	151 599,4	1,5	58 441,1	1,4
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	153 436,5	1,1	101 897,9	1,0	51 538,6	1,2
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	2 353 349,7	16,7	1 582 203,3	16,1	771 146,4	18,3
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	219 470,6	1,6	151 389,4	1,5	68 081,2	1,6
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	52 958,5	0,4	26 750,6	0,3	26 207,9	0,6
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	175 313,8	1,2	46 802,0	0,5	128 511,8	3,0
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	2 585 598,5	18,4	2 192 834,3	22,3	392 764,2	9,3
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	12 322,1	0,1	9 272,4	0,1	3 049,7	0,1
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	28 879,5	0,2	23 563,8	0,2	5 315,7	0,1
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	156 598,9	1,1	111 634,3	1,1	44 964,6	1,1

¹⁾ łącznie z rentami szkoleniowymi

Rys. 19 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy przyznane w związku z chorobami układu krążenia, chorobami układu mięśniowo - szkieletowego i tkanki łącznej oraz urazami i zatruciami na tle wydatków na renty w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w 2022 r.

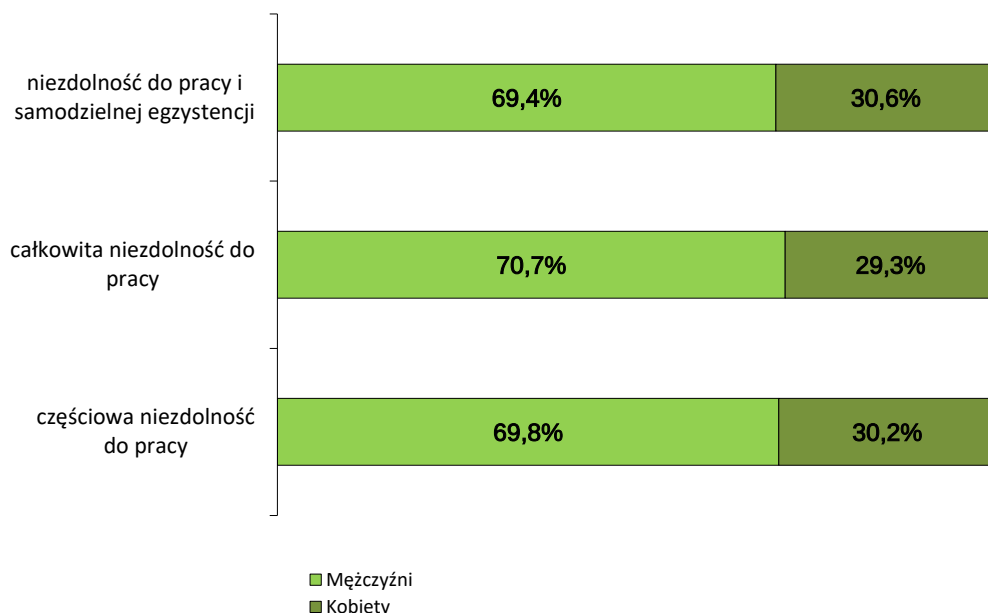
* Diagram kolumnowy grupowany ilustruje strukturę procentową wydatków na wybrane trzy grupy chorobowe (generujące najwyższe wydatki) w każdym z województw. Miarą wartości procentowej jest wysokość najwyższego słupka. Suma wartości słupków w poszczególnych województwach = 100%.

** Liczba województw

Tabela 14. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy¹⁾ poniesione w 2022 roku według stopnia niezdolności i płci świadczeniobiorców

Stopień niezdolności do pracy	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM	14 066 329,3	100,0	9 843 999,4	100,0	4 222 329,9	100,0
całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	1 732 700,7	12,3	1 202 991,8	12,2	529 708,9	12,5
całkowita niezdolność do pracy	3 412 378,2	24,3	2 413 256,7	24,5	999 121,5	23,7
częściowa niezdolność do pracy	8 921 250,4	63,4	6 227 750,9	63,3	2 693 499,5	63,8

Rys. 20 Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy¹⁾ w 2022 r. według stopnia niezdolności i płci świadczeniobiorców

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 15. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy¹⁾ w 2022 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności

Grupy chorobowe	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
		w tys. zł		
OGÓŁEM (A00 - Z99)	14 066 329,3	1 732 700,7	3 412 378,2	8 921 250,4
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	71 289,4	1 906,9	11 648,0	57 734,5
Nowotwory (C00 - D48)	884 517,1	163 804,9	392 074,9	328 637,3
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	20 695,9	1 652,1	6 602,9	12 440,9
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	182 451,8	22 332,3	43 615,0	116 504,5
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	2 016 277,8	321 408,1	754 579,9	940 289,8
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	1 001 210,5	305 312,2	233 699,6	462 198,7
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	390 533,4	94 674,6	103 986,1	191 872,7
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	324 468,7	2 808,3	8 555,2	313 105,2
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	2 200 995,5	331 366,4	622 481,1	1 247 148,0
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	1 026 306,8	35 043,9	119 114,0	872 148,9
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	210 040,5	14 978,6	68 229,2	126 832,7
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	153 433,6	5 980,4	14 471,7	132 981,5
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	2 353 260,0	142 473,8	395 606,7	1 815 179,5
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	219 470,6	29 778,0	106 374,3	83 318,3
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	52 955,5	6 866,4	13 046,1	33 043,0
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	175 313,8	6 945,5	11 244,3	157 124,0
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	2 585 307,9	229 842,7	456 737,0	1 898 728,2
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	12 322,1	1 309,0	3 946,8	7 066,3
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	28 879,5	1 538,4	1 648,5	25 692,6
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	156 598,9	12 678,2	44 716,9	99 203,8

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 16. Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy¹⁾ w 2022 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności

Grupy chorobowe	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
		w %		
OGÓŁEM (A00 - Z99)	100,0	100,0	100,0	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	0,5	0,1	0,3	0,6
Nowotwory (C00 - D48)	6,3	9,5	11,5	3,7
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	0,2	0,1	0,2	0,1
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	1,3	1,3	1,3	1,3
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	14,3	18,5	22,1	10,5
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	7,1	17,6	6,9	5,2
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	2,8	5,5	3,1	2,2
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	2,3	0,2	0,3	3,5
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	15,6	19,1	18,2	14,0
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	7,3	2,0	3,5	9,8
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	1,5	0,9	2,0	1,4
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	1,1	0,3	0,4	1,5
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	16,7	8,2	11,6	20,3
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	1,6	1,7	3,1	0,9
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)				
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	0,4	0,4	0,4	0,4
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	1,2	0,4	0,3	1,8
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	18,4	13,3	13,4	21,3
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	0,1	0,1	0,1	0,1
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	0,2	0,1	0,0	0,3
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	1,1	0,7	1,3	1,1

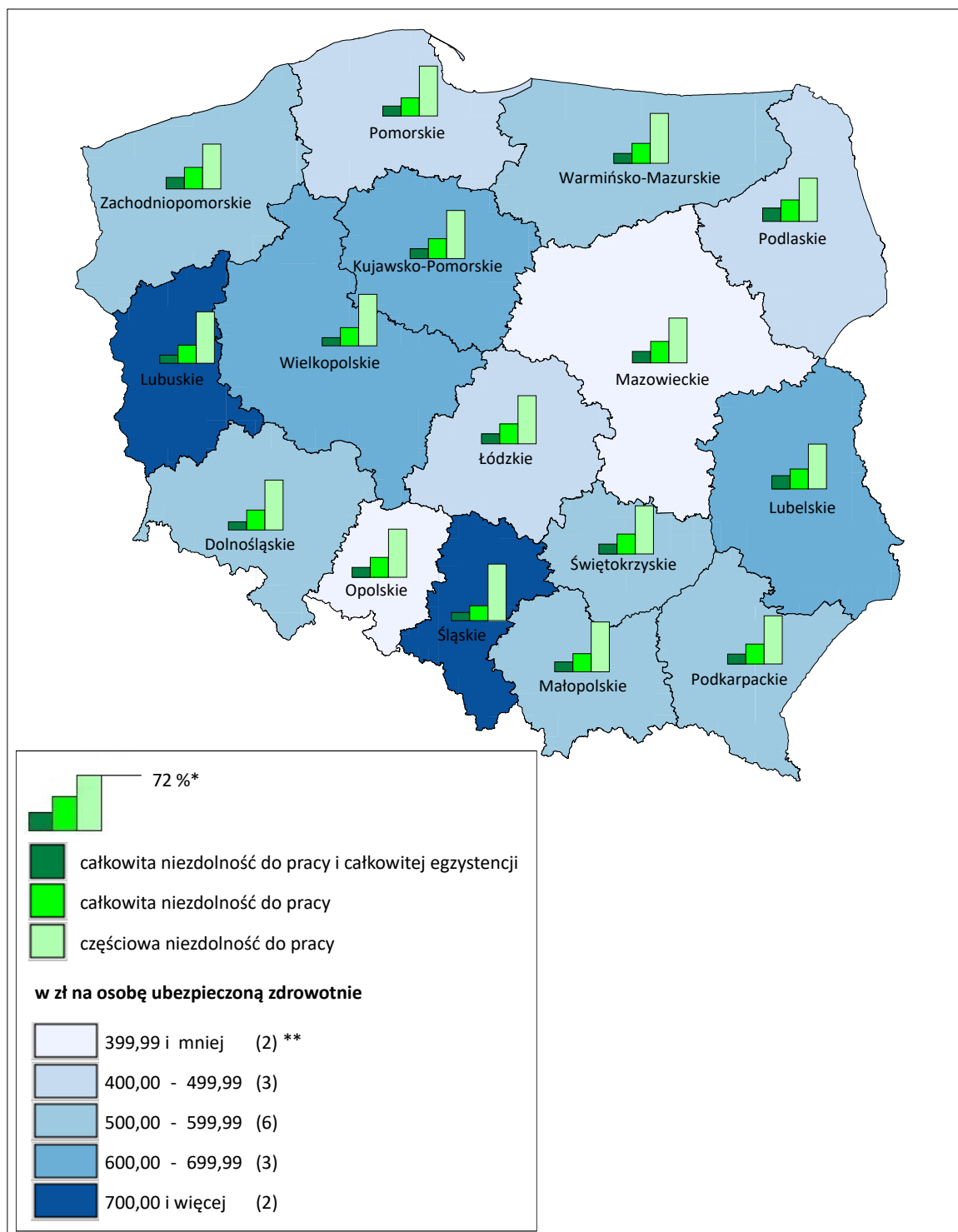
¹⁾ bez rent szkoleniowych

**Tabela 17. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy¹⁾ w 2022 r.
w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy**

Województwa	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
		w tys. zł		
OGÓŁEM	14 066 329,3	1 732 700,7	3 412 378,2	8 921 250,4
Dolnośląskie	1 074 653,4	113 460,8	268 835,1	692 357,5
Kujawsko-pomorskie	908 305,2	119 922,8	231 946,9	556 435,5
Lubelskie	799 757,5	129 484,2	211 410,8	458 862,5
Lubuskie	477 635,0	51 399,9	108 691,6	317 543,5
Łódzkie	728 804,8	95 545,3	187 167,9	446 091,6
Małopolskie	1 164 548,3	148 624,9	282 546,9	733 376,5
Mazowieckie	1 429 409,6	203 562,4	406 761,0	819 086,2
Opolskie	222 270,9	28 402,8	56 904,7	136 963,4
Podkarpackie	762 348,2	95 647,5	194 358,9	472 341,8
Podlaskie	302 526,4	52 575,0	85 839,9	164 111,5
Pomorskie	721 758,0	87 972,1	169 974,9	463 811,0
Śląskie	2 370 601,0	238 284,6	440 738,8	1 691 577,6
Świętokrzyskie	379 232,5	48 780,8	99 575,8	230 875,9
Warmińsko-mazurskie	521 025,9	60 785,0	133 835,0	326 405,9
Wielkopolskie	1 586 125,3	172 202,3	359 773,2	1 054 149,8
Zachodniopomorskie	617 327,3	86 050,3	174 016,8	357 260,2

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Rys. 21 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2022 r. według województw oraz stopni niezdolności do pracy

* Diagram kolumnowy grupowany ilustruje strukturę procentową wydatków w zależności od stopnia niezdolności do pracy w każdym z województw. Miarą wartości procentowej jest wysokość najwyższego słupka. Suma wartości słupków w poszczególnych województwach = 100%.

** Liczba województw

Tabela 18. Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy¹⁾ w 2022 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy

Województwa	Stopień niezdolności do pracy:		
	całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
	ogółem = 100		
OGÓŁEM	12,3	24,3	63,4
Dolnośląskie	10,6	25,0	64,4
Kujawsko-pomorskie	13,2	25,5	61,3
Lubelskie	16,2	26,4	57,4
Lubuskie	10,8	22,7	66,5
Łódzkie	13,1	25,7	61,2
Małopolskie	12,7	24,3	63,0
Mazowieckie	14,2	28,5	57,3
Opolskie	12,8	25,6	61,6
Podkarpackie	12,5	25,5	62,0
Podlaskie	17,4	28,4	54,2
Pomorskie	12,2	23,5	64,3
Śląskie	10,0	18,6	71,4
Świętokrzyskie	12,9	26,2	60,9
Warmińsko-mazurskie	11,7	25,7	62,6
Wielkopolskie	10,8	22,7	66,5
Zachodniopomorskie	13,9	28,2	57,9

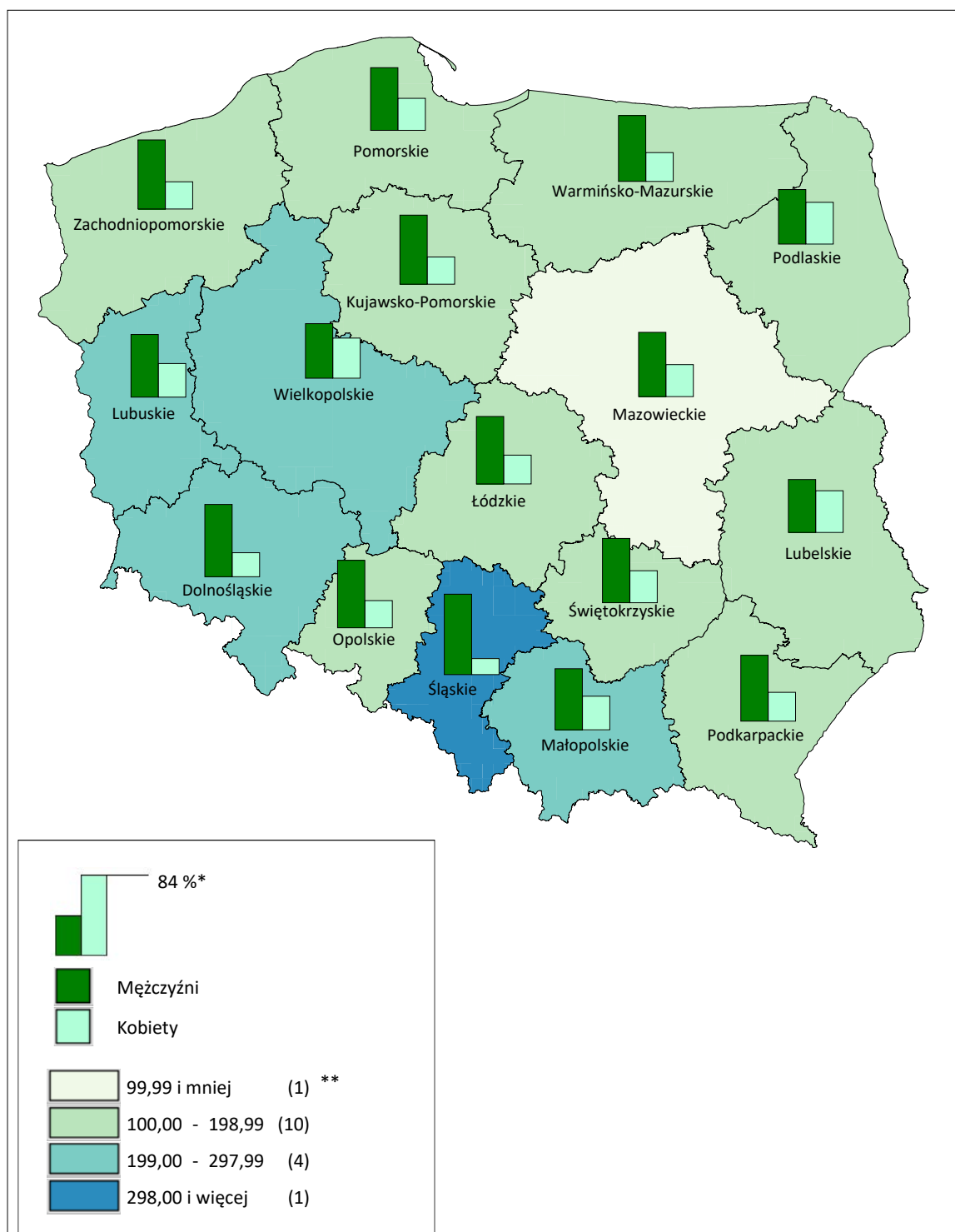
¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 19. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową¹⁾ w 2022 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	4 774 019,5	100,0	3 353 250,8	100,0	1 420 768,7	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	56 539,6	1,2	32 777,8	1,0	23 761,8	1,7
Nowotwory (C00 - D48)	152 690,0	3,2	95 207,7	2,9	57 482,3	4,0
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	4 220,0	0,1	3 141,4	0,1	1 078,6	0,1
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	24 401,2	0,5	14 269,4	0,4	10 131,8	0,7
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	292 558,1	6,1	188 054,8	5,6	104 503,3	7,4
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	206 480,6	4,3	138 531,9	4,1	67 948,7	4,8
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	119 649,8	2,5	100 431,9	3,0	19 217,9	1,3
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	286 121,1	6,0	272 377,1	8,1	13 744,0	1,0
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	398 532,3	8,4	305 640,5	9,1	92 891,8	6,5
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	802 306,7	16,8	318 893,8	9,5	483 412,9	34,0
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	28 035,6	0,6	14 537,5	0,4	13 498,1	0,9
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	109 749,0	2,3	69 072,9	2,1	40 676,1	2,9
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	431 782,9	9,1	289 090,0	8,6	142 692,9	10,0
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	15 224,0	0,3	10 016,8	0,3	5 207,2	0,4
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	6 345,3	0,1	3 324,4	0,1	3 020,9	0,2
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	131 958,0	2,8	20 165,9	0,6	111 792,1	7,9
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	1 657 920,1	34,7	1 439 710,7	43,0	218 209,4	15,4
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	1 231,4	0,0	677,9	0,0	533,5	0,0
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	24 494,2	0,5	20 466,1	0,6	4 028,1	0,3
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	23 779,6	0,5	16 862,3	0,5	6 917,3	0,5

¹⁾ łącznie z rentami szkoleniowymi

Rys. 22 Wydatki na **renty wypadkowe** według płci w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach w 2022 r.

* Diagram kolumnowy grupowany ilustruje strukturę procentową wydatków w zależności od płci rencistów w każdym z województw. Miarą wartości procentowej jest wysokość najwyższego słupka. Suma wartości słupków w poszczególnych województwach = 100%.

** Liczba województw

Tabela 20. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2022 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności

Grupy chorobowe	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
		w tys. zł		
OGÓŁEM (A00 - Z99)	4 773 866,6	243 150,8	551 277,7	3 979 438,1
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	56 539,6	563,6	6 852,4	49 123,6
Nowotwory (C00 - D48)	152 690,0	16 428,4	25 114,0	111 147,6
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	4 220,0	122,6	401,5	3 695,9
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	24 401,2	861,8	2 155,8	21 383,6
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	292 558,1	19 314,5	55 154,3	218 089,3
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	206 480,6	27 502,0	27 595,3	151 383,3
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	119 648,6	9 754,0	12 510,7	97 383,9
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	286 121,1	1 592,2	3 863,1	280 665,8
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	398 532,3	42 304,5	63 416,9	292 810,9
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	802 306,7	9 674,6	46 572,4	746 059,7
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	28 035,6	1 081,4	3 529,6	23 424,6
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	109 749,0	1 436,2	1 887,5	106 425,3
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	431 782,9	18 805,0	42 830,6	370 147,3
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	15 224,0	1 609,1	1 086,1	12 528,8
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	6 345,3	285,8	83,8	5 975,7
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	131 958,0	983,4	1 785,3	129 189,3
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	1 657 768,4	88 664,9	251 729,7	1 317 373,8
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	1 231,4	219,7	293,3	718,4
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	24 494,2	647,6	590,6	23 256,0
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	23 779,6	1 299,5	3 824,8	18 655,3

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 21. Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową¹⁾ w 2022 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności

Grupy chorobowe	Stopień niezdolności do pracy:		
	całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
	ogółem = 100		
OGÓŁEM (A00 - Z99)	5,1	11,5	83,4
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	1,0	12,1	86,9
Nowotwory (C00 - D48)	10,8	16,4	72,8
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	2,9	9,5	87,6
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	3,5	8,8	87,7
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	6,6	18,9	74,5
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	13,3	13,4	73,3
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	8,1	10,5	81,4
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	0,5	1,4	98,1
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	10,6	15,9	73,5
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	1,2	5,8	93,0
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	3,8	12,6	83,6
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	1,3	1,7	97,0
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	4,4	9,9	85,7
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	10,6	7,1	82,3
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	4,5	1,3	94,2
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	0,7	1,4	97,9
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	5,3	15,2	79,5
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	17,9	23,8	58,3
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	2,6	2,4	95,0
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	5,5	16,1	78,4

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 22. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową¹⁾ w 2022 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy

Województwa	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
		w tys. zł		
OGÓŁEM	4 773 866,6	243 150,8	551 277,7	3 979 438,1
Dolnośląskie	419 497,3	18 932,4	63 120,1	337 444,8
Kujawsko-pomorskie	205 439,8	15 514,1	31 682,4	158 243,3
Lubelskie	249 529,6	15 993,3	28 160,6	205 375,7
Lubuskie	178 163,8	7 747,6	19 720,1	150 696,1
Łódzkie	192 580,6	10 700,7	25 439,1	156 440,8
Małopolskie	463 881,7	23 137,2	57 927,9	382 816,6
Mazowieckie	340 070,2	21 084,3	46 396,1	272 589,8
Opolskie	88 129,4	3 903,6	8 050,2	76 175,6
Podkarpackie	200 046,3	10 624,7	22 116,2	167 305,4
Podlaskie	72 786,3	4 963,5	9 160,6	58 662,2
Pomorskie	235 761,8	13 962,0	31 011,3	190 788,5
Śląskie	1 137 998,7	43 365,0	99 633,1	995 000,6
Świętokrzyskie	127 549,5	6 538,3	12 891,2	108 120,0
Warmińsko-mazurskie	152 806,6	8 463,1	18 435,8	125 907,7
Wielkopolskie	547 984,0	27 396,0	57 315,5	463 272,5
Zachodniopomorskie	161 641,0	10 825,0	20 217,5	130 598,5

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 23. Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową¹⁾ w 2022 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy

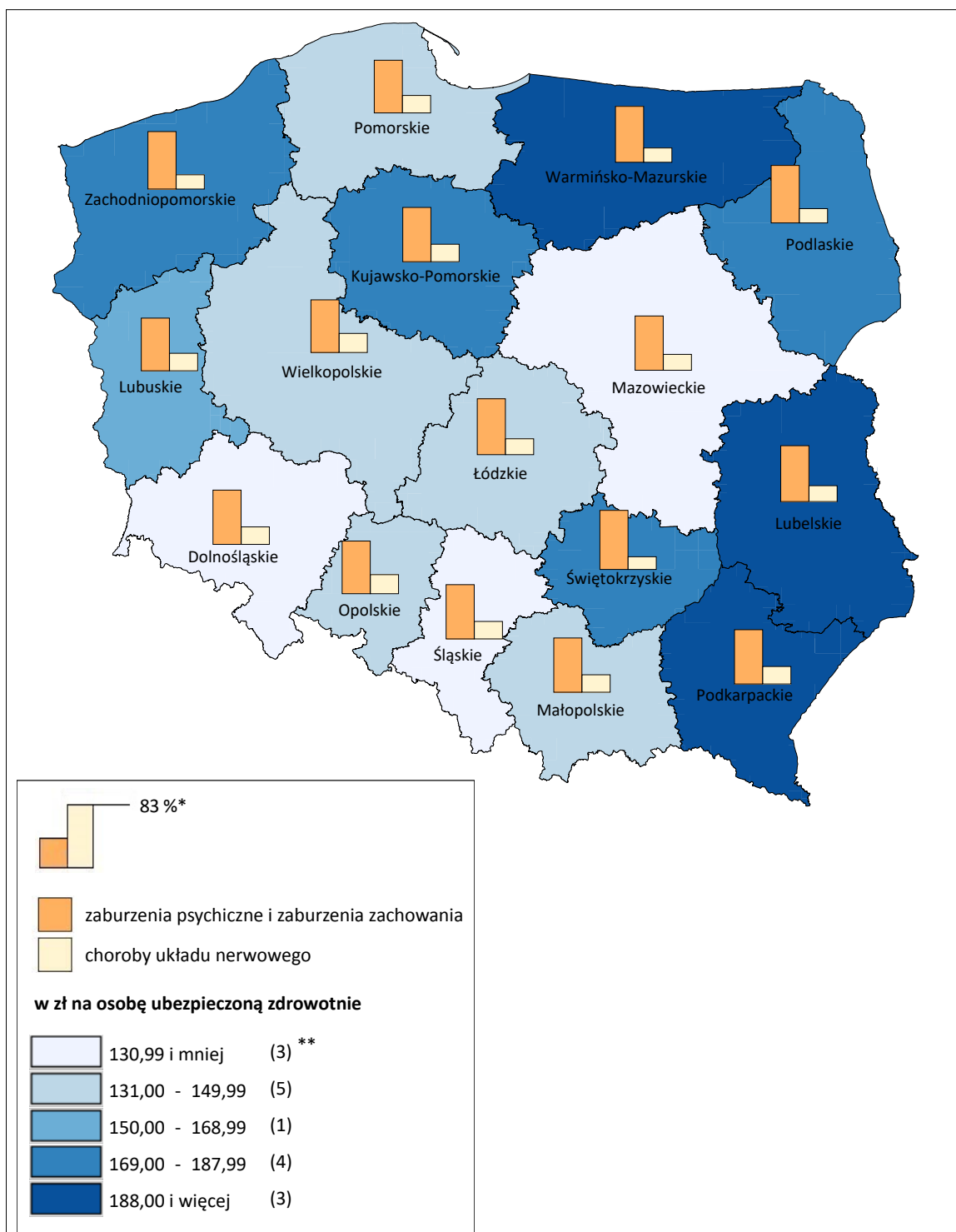
Województwa	Stopień niezdolności do pracy:		
	całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
	ogółem = 100		
OGÓŁEM	5,1	11,5	83,4
Dolnośląskie	4,5	15,1	80,4
Kujawsko-pomorskie	7,6	15,4	77,0
Lubelskie	6,4	11,3	82,3
Lubuskie	4,3	11,1	84,6
Łódzkie	5,6	13,2	81,2
Małopolskie	5,0	12,5	82,5
Mazowieckie	6,2	13,6	80,2
Opolskie	4,4	9,1	86,5
Podkarpackie	5,3	11,1	83,6
Podlaskie	6,8	12,6	80,6
Pomorskie	5,9	13,2	80,9
Śląskie	3,8	8,8	87,4
Świętokrzyskie	5,1	10,1	84,8
Warmińsko-mazurskie	5,5	12,1	82,4
Wielkopolskie	5,0	10,5	84,5
Zachodniopomorskie	6,7	12,5	80,8

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 24. Wydatki na renty socjalne w 2022 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	3 902 509,3	100,0	2 183 269,0	100,0	1 719 240,3	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	3 770,3	0,1	2 198,8	0,1	1 571,5	0,1
Nowotwory (C00 - D48)	47 167,1	1,2	22 964,9	1,0	24 202,2	1,4
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	6 312,1	0,2	4 689,0	0,2	1 623,1	0,1
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	37 572,9	1,0	17 878,8	0,8	19 694,1	1,1
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	2 244 791,7	57,5	1 330 347,2	60,9	914 444,5	53,2
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	687 789,1	17,6	368 279,1	16,9	319 510,0	18,6
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	143 868,3	3,7	70 534,9	3,2	73 333,4	4,3
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	35 846,5	0,9	18 737,4	0,9	17 109,1	1,0
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	75 784,6	1,9	38 432,8	1,8	37 351,8	2,2
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	20 341,0	0,5	9 672,6	0,4	10 668,4	0,6
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	19 940,9	0,5	10 500,5	0,5	9 440,4	0,6
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	3 886,6	0,1	2 058,1	0,1	1 828,5	0,1
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	99 380,9	2,5	38 695,2	1,8	60 685,7	3,5
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	29 192,1	0,8	14 348,5	0,7	14 843,6	0,9
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	350 814,2	9,0	174 821,9	8,0	175 992,3	10,2
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	3 817,7	0,1	1 867,9	0,1	1 949,8	0,1
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	79 889,0	2,1	51 060,5	2,3	28 828,5	1,7
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	359,9	0,0	144,9	0,0	215,0	0,0
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	562,9	0,0	378,2	0,0	184,7	0,0
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	11 421,5	0,3	5 657,8	0,3	5 763,7	0,3

Rys. 23 Wydatki na **renty socjalne** przyznane w związku z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania oraz chorobami układu nerwowego na tle wydatków ogółem w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach w 2022 r.

* Diagram kolumnowy grupowany ilustruje strukturę procentową wydatków na wybrane dwie grupy chorobowe (generujące najwyższe wydatki) w każdym z województw. Miarą wartości procentowej jest wysokość najwyższego słupka. Suma wartości słupków w poszczególnych województwach = 100%.

** Liczba województw

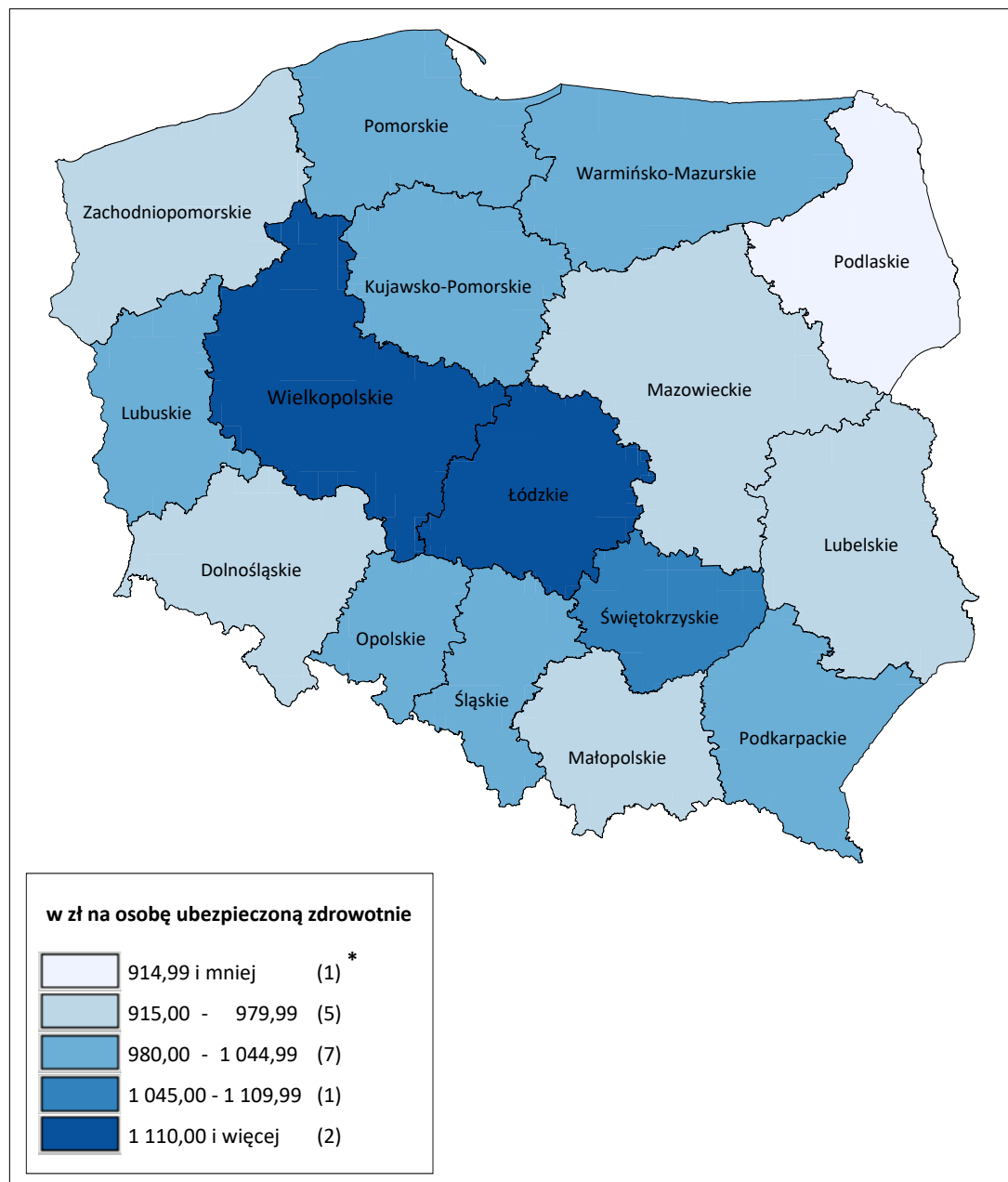
**Tabela 25. Wydatki na renty socjalne w 2022 r.
według płci świadczeniobiorców i województw**

Województwa	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM	3 902 509,3	100,0	2 183 269,0	100,0	1 719 240,3	100,0
Dolnośląskie	249 739,3	6,4	136 924,3	6,3	112 815,0	6,6
Kujawsko-pomorskie	257 134,2	6,6	143 919,7	6,6	113 214,5	6,6
Lubelskie	272 742,3	7,0	154 647,2	7,1	118 095,1	6,9
Lubuskie	105 324,1	2,7	58 431,9	2,7	46 892,2	2,7
Łódzkie	227 886,6	5,8	129 128,0	5,9	98 758,6	5,7
Małopolskie	328 450,2	8,4	182 585,4	8,4	145 864,8	8,5
Mazowieckie	484 035,9	12,4	275 939,1	12,6	208 096,8	12,1
Opolskie	81 931,7	2,1	46 808,0	2,1	35 123,7	2,0
Podkarpackie	262 849,8	6,7	147 255,4	6,7	115 594,4	6,7
Podlaskie	125 691,2	3,2	71 429,6	3,3	54 261,6	3,2
Pomorskie	217 598,4	5,6	121 179,5	5,6	96 418,9	5,6
Śląskie	405 067,1	10,4	220 294,0	10,1	184 773,1	10,7
Świętokrzyskie	141 519,8	3,6	82 741,3	3,8	58 778,5	3,4
Warmińsko-mazurskie	180 011,2	4,6	100 801,7	4,6	79 209,5	4,6
Wielkopolskie	357 980,1	9,2	196 928,3	9,0	161 051,8	9,4
Zachodniopomorskie	204 547,4	5,3	114 255,6	5,2	90 291,8	5,3

Tabela 26. Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy w 2022 r. według grup chorobowych i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	25 487 068,6	100,0	9 892 297,3	100,0	15 594 771,3	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	256 656,9	1,0	122 028,6	1,2	134 628,3	0,9
Nowotwory (C00 - D48)	882 632,3	3,5	348 304,5	3,5	534 327,8	3,4
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	62 617,3	0,2	23 024,5	0,2	39 592,8	0,2
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	175 433,7	0,7	82 796,2	0,8	92 637,5	0,6
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	2 819 694,7	11,0	1 093 277,2	11,1	1 726 417,5	11,1
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	1 454 523,0	5,7	767 699,8	7,8	686 823,2	4,4
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	203 621,7	0,8	106 182,9	1,1	97 438,8	0,6
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	111 966,6	0,4	47 991,1	0,5	63 975,5	0,4
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	1 029 951,5	4,0	709 689,8	7,2	320 261,7	2,0
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	3 176 502,4	12,5	1 330 997,6	13,5	1 845 504,8	11,8
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	986 984,9	3,9	579 199,7	5,8	407 785,2	2,6
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	209 469,7	0,8	133 680,3	1,3	75 789,4	0,5
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	3 432 594,1	13,5	1 926 298,9	19,5	1 506 295,2	9,7
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	597 205,6	2,3	150 367,6	1,5	446 838,0	2,9
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	5 561 249,8	21,8	-	-	5 561 249,8	35,7
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	15 982,7	0,1	6 399,1	0,1	9 583,6	0,1
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	536 068,6	2,1	221 077,1	2,2	314 991,5	2,0
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	2 844 800,7	11,2	1 848 296,6	18,7	996 504,1	6,4
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	679 354,9	2,7	283 778,3	2,9	395 576,6	2,5
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	17 662,3	0,1	9 088,3	0,1	8 574,0	0,1
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	432 095,2	1,7	102 119,2	1,0	329 976,0	2,1

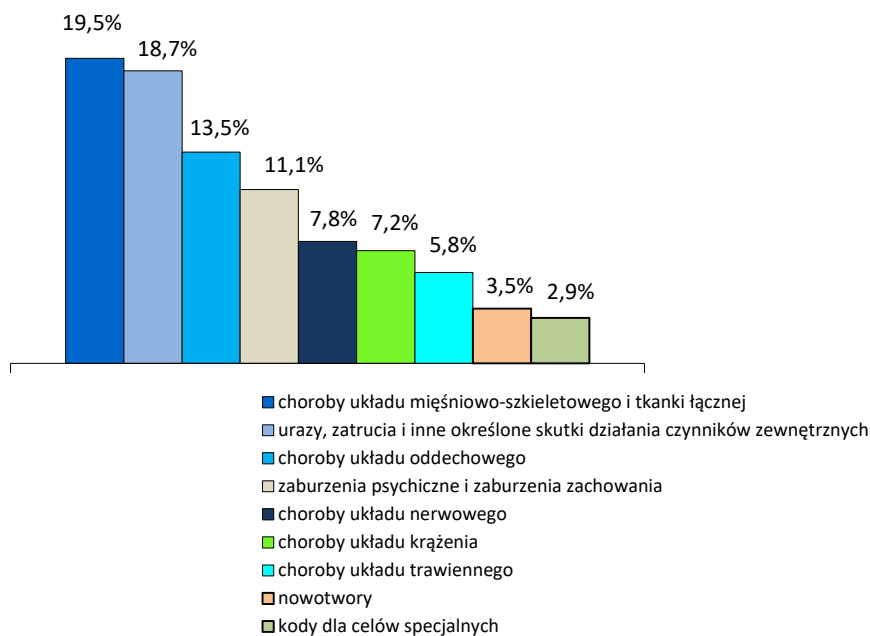
Rys. 24 Wydatki na **absencję chorobową** ogółem w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2022 r. według województw

* Liczba województw

Rys. 25 Struktura wydatków na absencję chorobową finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy w 2022 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców

MĘŻCZYŹNI

KOBIETY

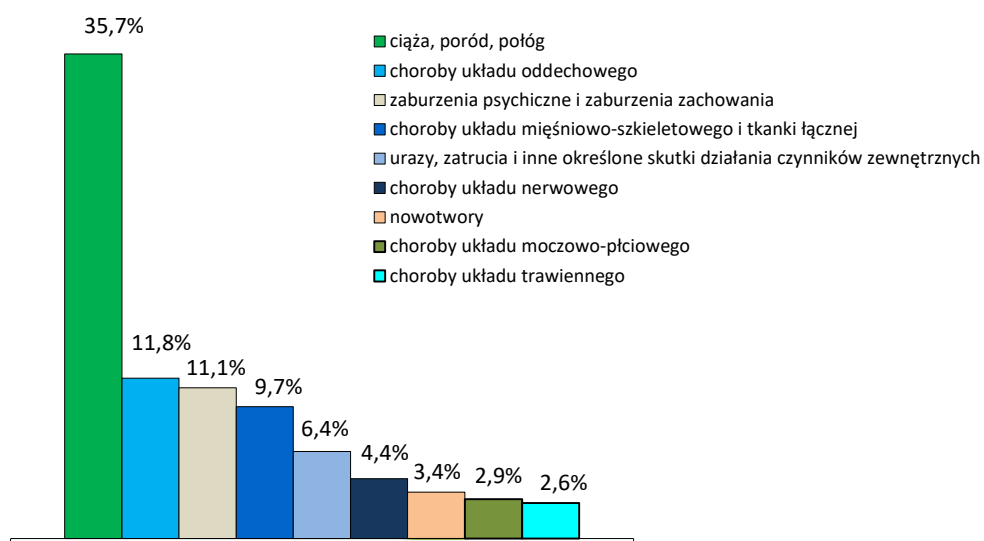

Tabela 27. Struktura wydatków na absencję chorobową finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy w 2022 r. według grup chorobowych i płci świadczeniobiorców

Wyszczególnienie	Mężczyźni	Kobiety
	ogółem = 100	
OGÓŁEM (A00 - Z99)	38,8	61,2
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	47,5	52,5
Nowotwory (C00 - D48)	39,5	60,5
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	36,8	63,2
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	47,2	52,8
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	38,8	61,2
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	52,8	47,2
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	52,1	47,9
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	42,9	57,1
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	68,9	31,1
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	41,9	58,1
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	58,7	41,3
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	63,8	36,2
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	56,1	43,9
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	25,2	74,8
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	100,0
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	40,0	60,0
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	41,2	58,8
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	65,0	35,0
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	41,8	58,2
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	51,5	48,5
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	23,6	76,4

Tabela 28. Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowane z FUS i funduszy zakładów pracy w 2022 r. według płci świadczeniobiorców i województw

Województwa	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM	25 487 068,6	100,0	9 892 297,3	100,0	15 594 771,3	100,0
Dolnośląskie	1 955 812,5	7,7	752 971,7	7,6	1 202 840,8	7,7
Kujawsko-pomorskie	1 372 250,2	5,4	543 655,6	5,5	828 594,6	5,3
Lubelskie	1 192 998,8	4,7	463 910,7	4,7	729 088,1	4,7
Lubuskie	656 061,5	2,6	248 714,1	2,5	407 347,4	2,6
Łódzkie	1 971 901,0	7,7	783 048,6	7,9	1 188 852,4	7,6
Małopolskie	2 086 232,7	8,2	805 655,6	8,1	1 280 577,1	8,2
Mazowieckie	3 493 268,2	13,7	1 232 918,8	12,5	2 260 349,4	14,5
Opolskie	606 200,0	2,4	248 688,7	2,5	357 511,3	2,3
Podkarpackie	1 325 555,9	5,2	557 297,8	5,6	768 258,1	4,9
Podlaskie	624 713,1	2,5	236 138,9	2,4	388 574,2	2,5
Pomorskie	1 564 278,2	6,1	589 121,4	6,0	975 156,8	6,3
Śląskie	3 220 170,1	12,6	1 314 099,3	13,3	1 906 070,8	12,2
Świętokrzyskie	798 726,2	3,1	341 236,2	3,5	457 490,0	2,9
Warmińsko-mazurskie	860 872,0	3,4	340 797,7	3,4	520 074,3	3,3
Wielkopolskie	2 684 758,4	10,5	1 038 007,7	10,5	1 646 750,7	10,6
Zachodniopomorskie	1 073 269,8	4,2	396 034,5	4,0	677 235,3	4,4

Tabela 29. Struktura wydatków z tytułu absencji chorobowej finansowane z FUS i funduszy zakładów pracy w 2022 r. według płci świadczeniobiorców i województw

Wyszczególnienie	Mężczyźni	Kobiety
	ogółem = 100	
OGÓŁEM	38,8	61,2
Dolnośląskie	38,5	61,5
Kujawsko-pomorskie	39,6	60,4
Lubelskie	38,9	61,1
Lubuskie	37,9	62,1
Łódzkie	39,7	60,3
Małopolskie	38,6	61,4
Mazowieckie	35,3	64,7
Opolskie	41,0	59,0
Podkarpackie	42,0	58,0
Podlaskie	37,8	62,2
Pomorskie	37,7	62,3
Śląskie	40,8	59,2
Świętokrzyskie	42,7	57,3
Warmińsko-mazurskie	39,6	60,4
Wielkopolskie	38,7	61,3
Zachodniopomorskie	36,9	63,1

Tabela 30. Wydatki z tytułu absencji chorobowej spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2022 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	695 121,3	100,0	488 036,8	100,0	207 084,5	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	1 812,1	0,3	1 203,7	0,3	608,4	0,3
Nowotwory (C00 - D48)	1 205,7	0,2	631,0	0,1	574,7	0,3
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	90,5	0,0	43,5	0,0	47,0	0,0
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	543,0	0,1	357,5	0,1	185,5	0,1
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	7 277,2	1,1	4 939,4	1,0	2 337,8	1,1
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	14 499,4	2,1	8 403,8	1,7	6 095,6	2,9
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	3 056,1	0,4	2 389,1	0,5	667,0	0,3
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	734,3	0,1	506,1	0,1	228,2	0,1
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	5 135,0	0,7	4 082,7	0,8	1 052,3	0,5
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	9 368,6	1,4	6 103,4	1,3	3 265,2	1,6
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	4 747,6	0,7	3 948,8	0,8	798,8	0,4
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	3 054,4	0,4	2 321,5	0,5	732,9	0,4
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	59 871,8	8,6	39 674,8	8,1	20 197,0	9,8
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	822,3	0,1	425,3	0,1	397,0	0,2
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	679,5	0,1	-	-	679,5	0,3
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	116,2	0,0	108,8	0,0	7,4	0,0
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	2 766,3	0,4	1 555,3	0,3	1 211,0	0,6
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	574 427,4	82,6	408 134,4	83,6	166 293,0	80,3
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	1 402,2	0,2	791,6	0,2	610,6	0,3
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	1 664,7	0,2	983,9	0,2	680,8	0,3
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	1 847,0	0,3	1 432,2	0,3	414,8	0,2

Rys. 26 **Struktura liczby dni absencji chorobowej spowodowanej wypadkiem lub chorobą zawodową w 2022 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców**

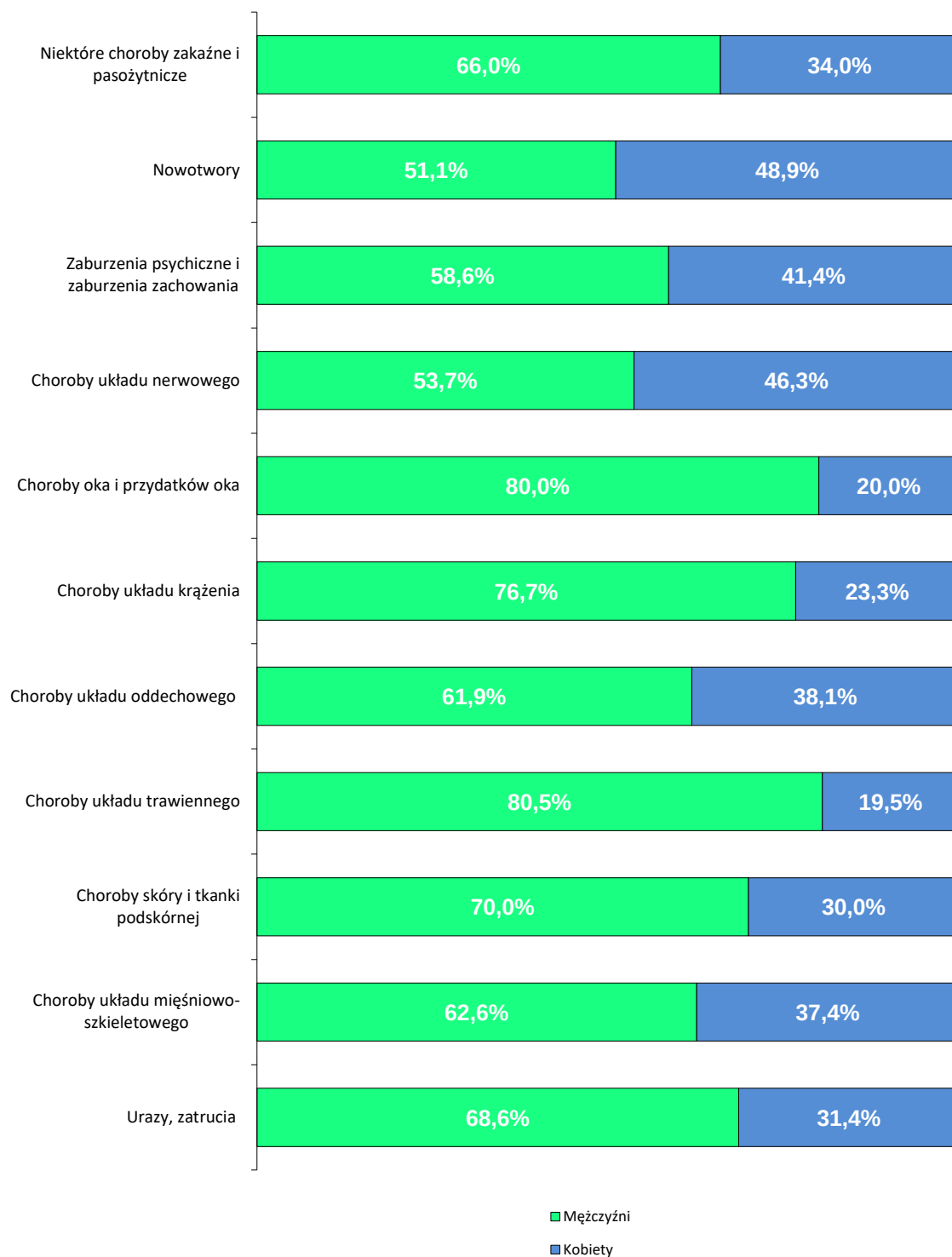
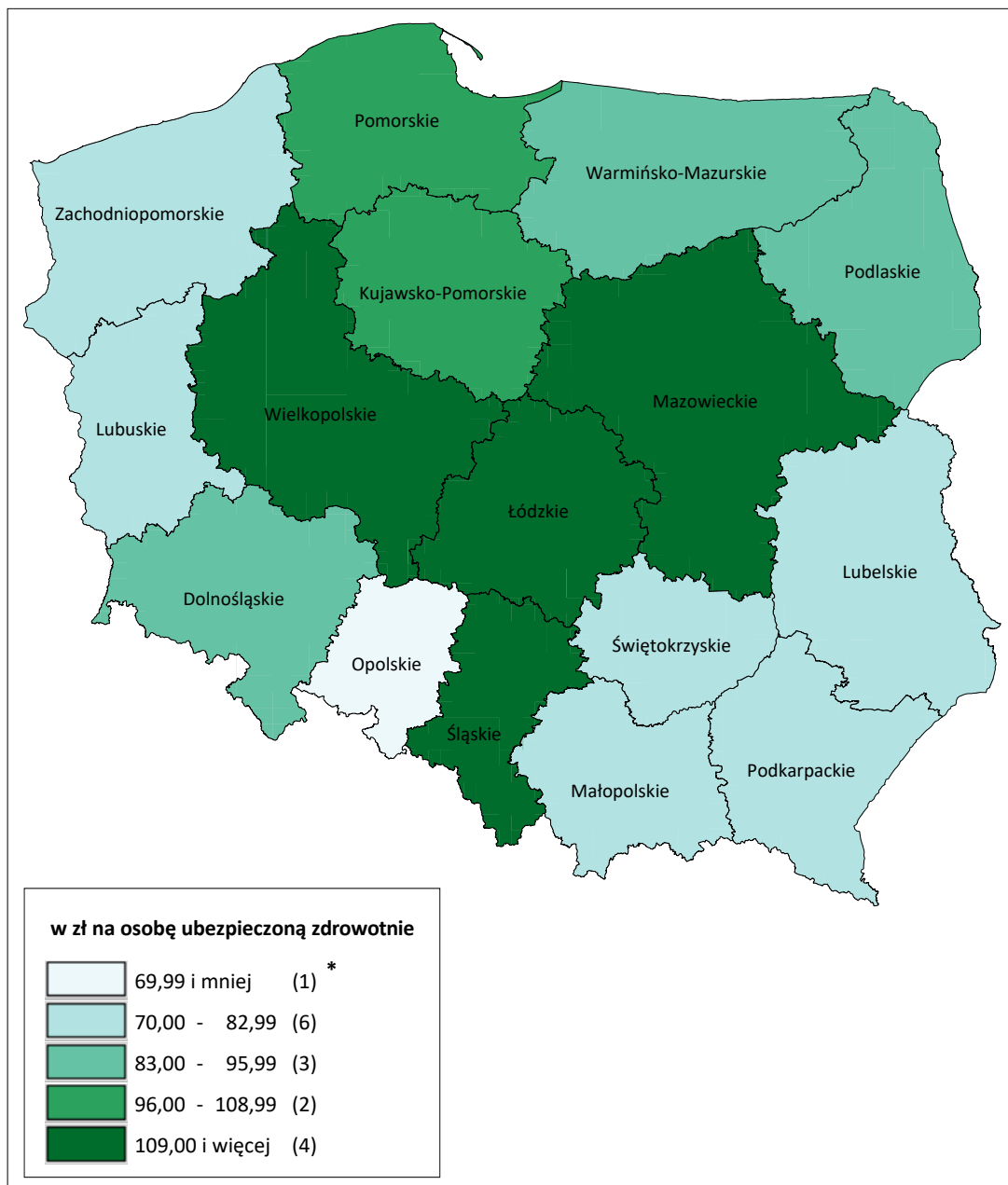

Tabela 31. Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w 2022 r. według grup chorobowych będących przyczyną wypłaty świadczenia i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	2 499 022,3	100,0	1 318 130,7	100,0	1 180 891,6	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	8 549,5	0,3	5 816,4	0,4	2 733,1	0,2
Nowotwory (C00 - D48)	231 995,1	9,3	91 350,1	6,9	140 645,0	11,9
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	7 241,1	0,3	3 733,3	0,3	3 507,8	0,3
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	26 687,4	1,1	16 012,6	1,2	10 674,8	0,9
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	440 135,6	17,6	149 921,4	11,4	290 214,2	24,6
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	177 138,5	7,1	87 895,7	6,7	89 242,8	7,6
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	14 747,2	0,6	9 733,8	0,7	5 013,4	0,4
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	4 518,9	0,2	2 452,3	0,2	2 066,6	0,2
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	211 599,3	8,5	161 223,7	12,2	50 375,6	4,3
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	27 196,9	1,1	17 020,2	1,3	10 176,7	0,9
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	53 429,1	2,1	35 961,6	2,7	17 467,5	1,5
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	11 865,9	0,5	7 167,3	0,6	4 698,6	0,4
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	806 742,6	32,3	421 613,9	32,0	385 128,7	32,6
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	22 493,6	0,9	9 192,6	0,7	13 301,0	1,1
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	3 080,4	0,1	1 287,3	0,1	1 793,1	0,2
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	9 258,6	0,4	4 260,3	0,3	4 998,3	0,4
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	410 569,1	16,4	275 445,7	20,9	135 123,4	11,4
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	21 322,6	0,8	12 560,4	1,0	8 762,2	0,7
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	626,1	0,0	373,1	0,0	253,0	0,0
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	9 824,8	0,4	5 109,0	0,4	4 715,8	0,4

Rys. 27 Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2022 r.
według województw

* Liczba województw

**Tabela 32. Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w 2022 r.
według województw**

Województwa	Kwota wypłat w tys. zł	w %
OGÓŁEM	2 499 022,3	100,0
Dolnośląskie	166 237,4	6,7
Kujawsko-pomorskie	128 813,7	5,2
Lubelskie	103 158,8	4,1
Lubuskie	51 036,6	2,0
Łódzkie	185 559,8	7,4
Małopolskie	158 635,8	6,3
Mazowieckie	490 376,2	19,6
Opolskie	31 961,1	1,3
Podkarpackie	97 965,1	3,9
Podlaskie	58 533,1	2,3
Pomorskie	159 380,3	6,4
Śląskie	356 223,9	14,3
Świętokrzyskie	57 702,9	2,3
Warmińsko-mazurskie	74 563,8	3,0
Wielkopolskie	291 074,3	11,7
Zachodniopomorskie	87 799,5	3,5

Tabela 33. Koszty rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS w 2022 r. według grup chorobowych będących przyczyną rehabilitacji i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wydatków					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	132 966,5	100,0	53 200,1	100,0	79 766,4	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	93,8	0,1	53,5	0,1	40,3	0,0
Nowotwory (C00 - D48)	4 033,4	3,0	104,8	0,2	3 928,6	4,9
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	63,1	0,0	41,4	0,1	21,7	0,0
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	70,0	0,1	26,0	0,1	44,0	0,1
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	4 175,0	3,1	1 010,0	1,9	3 165,0	4,0
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	11 767,3	8,9	4 829,8	9,1	6 937,5	8,7
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	3,1	0,0	3,1	0,0	-	-
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	10,1	0,0	8,6	0,0	1,5	0,0
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	7 070,7	5,3	5 633,7	10,6	1 437,0	1,8
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	10 021,8	7,5	2 526,7	4,8	7 495,1	9,4
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	21,3	0,0	12,2	0,0	9,1	0,0
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	53,8	0,0	17,6	0,0	36,2	0,0
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	76 244,5	57,4	29 533,9	55,5	46 710,6	58,6
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	27,6	0,0	11,0	0,0	16,6	0,0
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	85,3	0,1	31,7	0,1	53,6	0,1
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	4 512,8	3,4	268,1	0,5	4 244,7	5,3
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	13 120,2	9,9	8 129,3	15,3	4 990,9	6,3
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	1292,3	1,0	768,8	1,4	523,5	0,7
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	33,7	0,0	14,4	0,0	19,3	0,0
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	266,7	0,2	175,5	0,3	91,2	0,1

Rys. 28 Struktura wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w 2022 r. według grup chorobowych będących przyczyną rehabilitacji i płci świadczeniobiorców

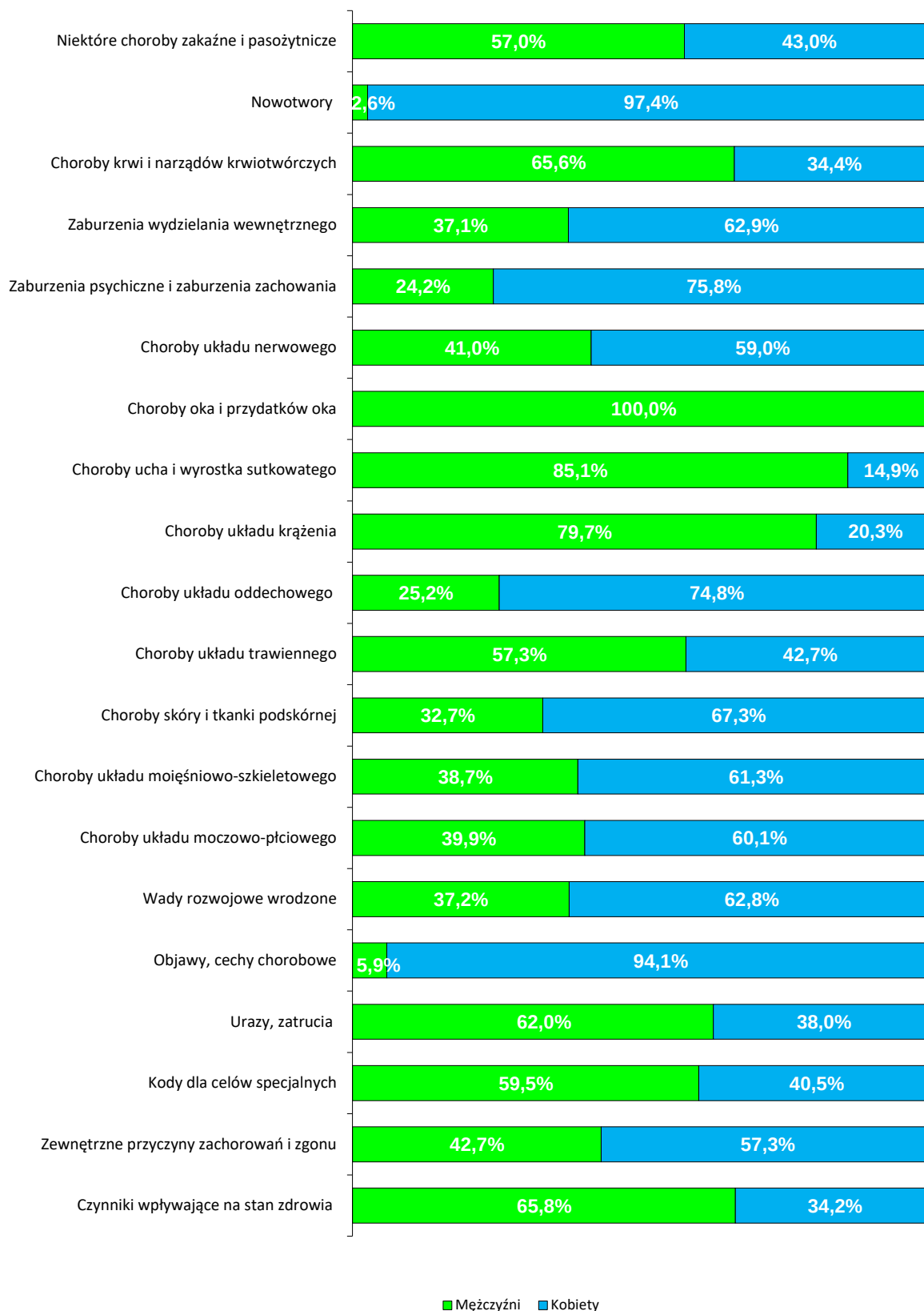

Tabela 34. Przeciętna kwota wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2022 r. według rodzajów świadczeń i grup chorobowych

Grupy chorobowe	Renty z tytułu niezdolności do pracy	Renty z tytułu niezdolności do pracy - wypadkowe	Renty socjalne	Świadczenie rehabilitacyjne	Absencja chorobowa finansowana z FUS i funduszy zakładów pracy
	w zł				
OGÓŁEM (A00 - Z99)	552,58	187,54	153,30	98,17	1001,21
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	2,80	2,22	0,15	0,34	10,08
Nowotwory (C00 - D48)	34,75	6,00	1,85	9,11	34,67
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	0,81	0,17	0,25	0,28	2,46
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	7,17	0,96	1,48	1,05	6,89
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	79,21	11,49	88,18	17,29	110,77
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	39,33	8,11	27,02	6,96	57,14
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	15,34	4,70	5,65	0,58	8,00
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	12,75	11,24	0,00	0,18	0,00
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	86,46	15,66	2,98	8,31	40,46
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	40,32	31,52	0,80	1,07	124,78
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	8,25	1,10	0,78	2,10	38,77
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	6,03	4,31	0,15	0,47	8,23
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	92,45	16,96	3,90	31,69	134,84
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	8,62	0,60	1,15	0,88	23,46
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	218,46
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	2,08	0,25	13,78	0,12	0,63
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	6,89	5,18	0,15	0,36	21,06
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	101,57	65,13	3,14	16,13	111,75
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	0,48	0,05	0,01	0,84	26,69
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	1,13	0,96	0,02	0,02	0,69
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	6,15	0,93	0,45	0,39	16,97

Tabela 35. Przeciętna kwota wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2022 r. według rodzajów świadczeń i województw

Województwa	Renty z tytułu niezdolności do pracy	Renty z tytułu niezdolności do pracy - wypadkowe	Renty socjalne	Świadczenie rehabilitacyjne	Absencja chorobowa finansowana z FUS i funduszy zakładów pracy
	w zł				
OGÓŁEM	552,58	187,54	153,30	98,17	1001,21
Dolnośląskie	537,28	209,73	124,86	83,11	977,82
Kujawsko-pomorskie	691,46	156,39	195,75	98,06	1044,65
Lubelskie	637,00	198,75	217,24	82,16	950,21
Lubuskie	720,02	268,58	158,77	76,94	988,99
Łódzkie	435,26	115,01	136,10	110,82	1177,63
Małopolskie	539,48	214,89	152,15	73,49	966,42
Mazowieckie	381,48	90,76	129,18	130,87	932,28
Opolskie	372,72	147,78	137,39	53,59	1016,50
Podkarpackie	593,42	155,72	204,61	76,26	1031,83
Podlaskie	441,53	106,23	183,44	85,43	911,75
Pomorskie	471,48	154,00	142,14	104,11	1021,80
Śląskie	751,83	360,90	128,46	112,97	1021,23
Świętokrzyskie	507,13	170,53	189,21	77,15	1067,87
Warmińsko-mazurskie	599,00	175,67	206,94	85,72	989,66
Wielkopolskie	675,32	233,31	152,41	123,93	1143,04
Zachodniopomorskie	555,58	145,46	184,08	79,01	965,86

Tabela 36. Przeciętna kwota wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w 2022 r. według grup chorobowych

Grupy chorobowe	W przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w zł
OGÓŁEM (A00 - Z99)	2 661,30
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	3 234,48
Nowotwory (C00 - D48)	3 397,98
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	3 505,56
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	2 800,00
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	3 596,04
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	2 395,62
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	3 100,00
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	2 525,00
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	2 770,65
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	3 927,04
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	2 662,50
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	2 339,13
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	2 456,81
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	2 300,00
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	2 843,33
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	4 318,47
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	2 657,52
Kody dla celów specjalnych (U00-U85)	3 550,27
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	4 814,29
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	2 898,91

Tabela 37. Przeciętna kwota wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w 2022 r. według województw

Województwa	W przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej
	w zł
OGÓŁEM	2 661,30
Dolnośląskie	2 490,69
Kujawsko-pomorskie	2 649,92
Lubelskie	2 720,63
Lubuskie	2 675,73
Łódzkie	2 651,28
Małopolskie	2 745,82
Mazowieckie	2 764,27
Opolskie	2 872,93
Podkarpackie	2 819,69
Podlaskie	2 674,11
Pomorskie	2 389,69
Śląskie	2 646,34
Świętokrzyskie	2 593,59
Warmińsko-mazurskie	2 847,72
Wielkopolskie	2 901,76
Zachodniopomorskie	2 358,39

Podsumowanie

Wydatki na świadczenia pieniężne realizowane przez ZUS z roku na rok są coraz wyższe.

W 2022 r. wyniosły one 299 967,4 mln zł i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyły się o 3,5%. Jednym ze składników są wydatki ponoszone na świadczenia związane z niezdolnością do pracy, które w 2022 r. stanowiły 11,7% ogółu wydatków. Udział ich systematycznie maleje: w 2018 r. wynosił 12,8%, w 2019 r. i w 2020 po 12,5%, a w 2021 r. - 12,0%.

Od lat główną pozycję wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy stanowiły wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy. Ich udział w tych wydatkach wynosił w 2018 r. 37,2%, zaś w 2022 r. 30,5%. Główną przyczyną malejących z roku na rok wydatków na te świadczenia jest rokroczny spadek liczby osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy.

Od wielu lat rosną natomiast wydatki na absencję chorobową, które to w 2016 r. po raz pierwszy przewyższyły wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy. W 2018 r. wydatki na absencję chorobową (finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy) stanowiły 50,1% wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy (w 2019 r. 51,1%). W 2020 r. odsetek wydatków na absencję chorobową wyniósł już 53,9%, w 2021 r. 55,2%, a w 2022 r. stanowił on 55,3% i był wyższy od udziału rent z tytułu niezdolności do pracy o 24,8 punktu procentowego.

Liczba dni absencji chorobowej w 2022 r. wyniosła 239 143,2 tys. i w porównaniu z rokiem 2021 zmniejszyła się o 10 771,0 tys.. Spadek liczby dni absencji chorobowej, a także wydatków z tym związanych jest skutkiem zmniejszenia się liczby przypadków choroby zakaźnej COVID-19 i jej następstw.

W strukturze wydatków systematycznie rosną wydatki na świadczenia rehabilitacyjne i renty socjalne. W przypadku wydatków na świadczenie rehabilitacyjne, ich udział w wydatkach ogółem wzrósł z 4,7% w 2018 r. do 5,4% w 2022 r., natomiast w przypadku rent socjalnych z 7,5% w 2018 r. do 8,5% w 2022 r. Udział wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w ostatnich latach wynosił 0,5% ogółu wydatków związanych z niezdolnością do pracy, jednak w związku z pandemią Covid-19 - w latach 2020-21 zmalał do 0,2%, a w 2022 r. wyniósł 0,3%.

W 2022 r. przeciętna wysokość wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym wyniosła 1 810,49 zł i w porównaniu do roku poprzedniego była wyższa o 45,87 zł.

Najwyższa przeciętna wysokość wydatków na 1 osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym została poniesiona na absencję chorobową i wynosiła 1 001,21 zł, a w przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy – 552,58 zł.

Wydatki poniesione w 2022 r. na świadczenia w związku z niezdolnością mężczyzn były o 1,0 punkt procentowy wyższe niż wydatki poniesione na świadczenia w związku z niezdolnością kobiet.

Struktura wydatków ze względu na płeć w poszczególnych rodzajach wydatków kształtowała się odmiennie. W przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy, rent socjalnych, świadczeń rehabilitacyjnych, udział wydatków na świadczenia wypłacane mężczyznom w wydatkach ogółem był wyższy niż udział wydatków na świadczenia wypłacane kobietom. Sytuacja przedstawiała się odwrotnie w przypadku wydatków na absencję chorobową i na rehabilitację leczniczą. Wydatki poniesione na renty z tytułu niezdolności do pracy mężczyzn stanowiły 70% wydatków na to świadczenie. Natomiast wydatki na absencję chorobową kobiet stanowiły 61,2% tych wydatków.

Rozpatrując wydatki w 2022 r. na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (łącznie z wydatkami na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS) w poszczególnych województwach, obserwujemy, że najwyższe wydatki zostały poniesione w województwie śląskim – 13,8% ogółu wydatków, mazowieckim – 12,8%, wielkopolskim – 10,7%. Najniższe kwoty wydatkowano w województwie opolskim – 2,1% ogółu wydatków oraz w województwie podlaskim – 2,4%. Porównując z kolei przeciętne wysokości wydatków na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w poszczególnych województwach, rozpiętość tych wysokości, przy średniej 1 810,49 zł, wahała się od 1 579,76 zł w województwie mazowieckim do 2 098,20 zł w województwie wielkopolskim.

W strukturze wydatków ogółem na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy w 2022 r. **grupami chorobowymi** generującymi najwyższe wydatki były zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania – 16,3% ogółu wydatków, choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej – 14,7%, urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych – 12,9%, choroby związane z okresem ciąży, porodu i połogu – 12,1%, choroby układu oddechowego – 9,2%, choroby układu krążenia – 7,7% oraz choroby układu nerwowego – 7,2%.

W 2022 r. wyżej wymienione grupy chorobowe były przyczyną 80,1% wydatków poniesionych w związku z niezdolnością do pracy.

Najwyższe przeciętne wydatki (łącznie z kosztami rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS) na 1 osobę odnotowano w odniesieniu do następujących grup chorobowych:

- zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99) – 295,61 zł,
- choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej (M00 - M99) – 265,88 zł,
- urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98) – 233,10 zł.

Jednostki chorobowe generujące najwyższe wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przypadku mężczyzn to: inne choroby kręgosłupa międzykręgowego (M51) – 4,1%, następstwa urazów kończyny dolnej (T93) – 3,6%, schizofrenia (F20) – 3,3%, przewlekła choroba niedokrwienna serca (I25) - 2,9%, zaburzenia korzeni nerwowych (G54) – 2,8%, następstwa chorób naczyń mózgowych (I69) – 2,3% oraz bóle grzbietu (M54) – 2,0%.

W populacji kobiet największy udział wydatków stanowiły wydatki związane z opieką położniczą z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) – 20,8%, z reakcjami na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43) – 3,3%, z ostrymi zakażeniami dróg oddechowych (J06) – 3,2%, chorobami kręgosłupa międzykręgowego (M51) – 2,5%, schizofrenią (F20) – 2,2% oraz zaburzeniami korzeni nerwowych (G54) – 2,1%.

Analizując wydatki poniesione na świadczenia w latach 2018 – 2022 w powiązaniu z przyczynami chorobowymi niezdolności do pracy nie obserwujemy istotnych przesunięć pomiędzy grupami chorobowymi powodującymi tę niezdolność. W rankingu grup chorobowych generujących najwyższe wydatki w 2022 r. dominowały te same grupy chorobowe co w latach 2017 - 2021. Jedynie w populacji mężczyzn grupa chorobowa (U00-U85) - kody dla celów specjalnych, związana z zakaźną chorobą COVID-19 i jej następstwami wypadła w rankingu z pierwszej dziesiątki. Na jej miejscu pojawiła się grupa (H60-H95) – choroby ucha i wyrostka sutkowatego.